

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

Osrednji pogovor:

**Čuvajmo se sonca,
sopare, prepiha in
fizičnega napora,
pravi dr. Sveto Vitorović,
spec. interne medicine**

**Utrpi
pokrajinskih zvez**

V Žarišču:

**Redni Zbor
članov ZDUS
z donacijo Leka**

**Ustanovljena PZDU
Ljubljana z okolico**

Pod ZDUS ovim
žarometom:

Branka Roglič

BESEDA VODSTVA ZDUS

Labirinti našega vsakdana 3

V ŽARIŠČU

28. Redni zbor članov ZDUS 4

Ustanovljena PZDU Ljubljana z okolico 5

Upokojeni sociologi na aktualnih poteh razmišljanja 6

Memorandum 2018 – zahvala Tomažu Banovcu 7

Vedno kaj novega 8

MEDNARODNA DEJAVNOST

Z zasedanja Generalne skupščine AGE 2018 9

EURAG izboljšuje svoj položaj 10

KULTURA

Dvajseto srečanje UPZ Zasavja in Posavja 12

Sem pevec in peti je vse mi na sveti 12

Šenčurska glasbena srečanja 13

Revija upokojenskih zborov Dolenjske in Bele krajine 14

Ročnodelski krožek Pikapolonice 14

OSREDNJI POGOVOR

Vsak letni čas ima svoje zakonitosti 16

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH 18**ŠPORT IN REKREACIJA 26****NAČRTUJMO, POTUJMO**

Srečni in varni na potovanjih bomo le dobro pripravljeni 26

V Gorici pri Radovljici vabi Adventure Mini Golf - Panorama . . . 27

EVROPSKO PISMO 28**AVTONOSTALGIJA 28****VIHARIMO MOŽGANE 29****POD ZDUSOVIM ŽAROMETOM**

Branka Roglič 30

OBVESTILA 32

Psihologija prodaje je skrivnost uspeha dobrih tržnikov, saj le najboljši vedo, kaj se skriva v glavah premnogih potencialnih strank, kupcev. Če teh procesov in mehanizmov ne poznamo, posledično v prodaji lahko izgubljam o ogromno denarja, časa in strank. Nekoč je veljalo, če ti prijazen stanovalec dovoli vstop v svoje stanovanje, da mu predstaviš svoj izdelek ali storitev, si skorajda sklenil kupčijo. Poklic prodajalca /recimo mu tržnik/ je zahteven in če želiš biti dober ali najboljši, se moraš veliko učiti in naučiti. Namreč, ni dovolj če stranka ve, da je dober zrak v stanovanju bistvenega pomena. Če se tega zaveda, mu moraš kot prodajalec predstaviti dodano vrednost čistega zraka, ta pa je zdravje in dobro počutje.

Še nedolgo tega sem vsaj dvakrat tedensko prejel telefonski klic, da bi mi strokovnjaki prišli globinsko očistiti preproge in predstavili bistvene prednosti tega ali onega globinskega sesalca. Bili so kot nadležne muhe. Z razvojem potrošniške psihologije so tudi t(ak)i ponudniki naredili preboj. Kdo še ni prejel telefonskega klica, da na drugi strani zveze opravlja anketno o tem in onem. Hči mi je velikokrat pripovedovala, kakšne težave ima z ljudmi, ki jih kot študentka – anketarka kliče po telefonu in vdira v njihovo zasebnost z nekaj vprašanji o povsem vsakdanjih navadah slehernega od nas. Tudi tri minute so bile predolge za neznanca, ki je klical sicer v času, ko bonton veleva dopustnost takih dejanj.

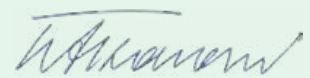
Kak mesec je tega, kar sem na domač telefon (ki je sicer objavljen v TIS-u) prejel telefonski klic prijazne anketarke, ki me je najprej vprašala, če mi lahko »ukrade« zgozlj minuto časa za odgovore na tri vprašanja. Seveda sem privolil, saj sem si predstavljal, da bom najbrž eden redkih, ki ji bom dovolil tovrstno krajo ...

Prvo vprašanje je bilo, če vem, kje je v stanovanju največ prahu. Drugo, kakšne alergije prah lahko povzroča, in tretje, kakšen vpliv ima na organizem onesnažen zrak. Hitro sva končala. Ni pa pozabila dodati, da bo konec meseca še nagradno žrebanje in če mi bo to naklonjeno, si lahko nadejam lepega darila. Bila je sobota in na ekranu telefona se mi izpiše nepoznana številka. »Kanon! na tej strani, prosim ... (!)«

»Pozdravljeni, gospod Kanon! Želim vas seznaniti, da ste bili v nagradnem žrebanju srečni dobitnik temeljitega čiščenja stanovanja z najnovejšim globinskim sesalnikom ...«

Saj veste kaj sledi, kajne?

Črt Kanoni, odgovorni urednik

ZDUS PLUS, mesečna revija Zveze društev upokojencev Slovenije. Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. **Odgovorni urednik** Črt Kanoni, telefon: 01/62 05 481 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si **Naslov uredništva:** ZDUSplus, Kebetova 9 1000 Ljubljana Telefon: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si **Uredniški odbor:** Mija Pukl, Vera Pečnik, Slavica Bučan, Jožef Miklavc in Črt Kanoni **Dopisniki PZDU: Celje:** Milena Brečko Poklič milena.poklic@gmail.com 041/629 820 **Dolenjska in B. krajina:** Marija Golob 041/370 560 **Gorenjska:** Slavica Bučan 041/347 030 slavica.bucan56@gmail.com **Koroška:** Željko Kljajič 031/387 660 zkljajic.kljajic@gmail.com **Pomurska:** Vijola Bertalanč vijola.ppzdzums@gmail.com **Posavska:** Marija Krušič 051/725 412 makru27@gmail.com **S. Primorska:** Majda Marinič babicamm@gmail.com **Šaleška:** Jože Miklavc 041/693 369 joze.miklavc@gmail.com **Zasavje:** Milena Dimec 051 438 236 dimec.milena@gmail.com **Z. Podravje:** Irena Ferluga **Lektorica:** Barbara Borko, **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana **Fotografije:** Foto Majhenič, J. Puhar, M. Amon, J. Rolih, F.Erzin, M. Škof, M. Šegina, A. Knafelc, Z. Taškar, M. Ploj, T. Hrastnik, J. Miklavc, J. Planinc, M. Golob, M. P. Brečko, V. Šuškovič, M. Dimec, Age Platform, EURAG, O.Š. Lov. Na Pohorju, studio digital **Oblikovanje in priprava za tisk:** NEBIA d. o. o., Nepodpisani članki so last uredništva oz. ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov **Cena** 0,99 EUR **ISSN** 2591-0205 **Naslovnica:** Sončni vzhod na morsk obali, **foto Jože Miklavc**

[https://www.facebook.com/
ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije](https://www.facebook.com/ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije)

ZDUSplus

Zveza društev
upokojencev Slovenije

Labirinti našega vsakdana

Smo že globoko v poletju, pa nobena pravega občutka o tem, da je pol leta že mimo. Bilo je veliko dežja, sopare, grmenja, toče in neurij, bolj je rasel plevel, kot ostale poljščine, a pridne roke so vse oplele, samo da bo letina dobro obrodila. Pravijo, da ji dobro kaže, le toče in neurij naj ne bo več, pa bo mnogo boljše kot predhodne, ko so pridelke »pobrle« pozebe. Smo sredi dopustov, kar se pozna predvsem na cestah, vsakdanjik se umirja, šole so zaprte, vrtci manj polni, ulice prazne...

Nemir na političnem parketu

Medtem ko druga področja »počivajo«, pa je nemir na političnem parketu izjemno velik. Že več mesecev imamo vlado v odstopu, ki opravlja le tekoče posle, pa kot kaže tudi teh ne bo nekaj časa, saj se začena čas dopustov. Poslanci novega mandata se uvajajo, zdaj, zdaj bodo šli tudi oni na dopust, delajo pa vodstva strank, ki so prišle v parlament. Treba je sestaviti koalicio, pa vlado, pa ministrstva, pa... treba je dogovoriti vsebino skupnega programa, treba je prešteti finančne možnosti, seveda pa je potrebno porazdeliti tudi svoje kadre na pravnih funkcije.

Danes se ne išče delo, danes se iščejo pozicije

Volivci smo na volitvah odločali zelo razpršeno, tako imamo sedaj celo množico strank in »strančic«, ki bi rade vladale. Desnica je dobila relativnega zmagovalca volitev, levica pa še relativnega zmagovalca leve sredine. In sedaj imajo vsi skupen problem, kako iz labirinta z devetimi pastmi do koalicije.

Politik misli do konca mandata, državnik razmišlja o naslednji generaciji

Naš vpliv na dogajanje

Pred volitvami smo v ZDUS opravili razgovore z vodstvi desetih političnih strank. Vsem smo povedali, da bomo resno in natančno nadzorovali njihove aktivnosti po volitvah. Zato sedaj sproti proučujemo njihova ravnanja v seriji pogovorov za oblikovanje koalicije. Posebno pozorno spremljamo vsebinski del pogajanj, zato nas zelo zanima, kaj bo zapisano v koalicijski pogodbi. Zaenkrat ne moremo do njene celotne vsebine, saj nosi oznako ZAUPNO!

Koalicijska pogodba

Dobro je, da so stranke med prioritete naloge postavile zdravstvo, dvig minimalne pokojnine, zakon o dolgotrajni oskrbi in širitev mreže domov za starejše. Znano pa je tudi, da nameravajo državljane obremeniti še z davkom na nepremičnine.

Denarja ni dovolj

V istem času OECD pošilja ugotovitve o preoblikovanju obdavčitve dela. Predlagajo preusmeritev prispevkov za socialno varnost zaposlenih na dohodnino in druge davke, kot so DDV in davek na nepremičnine. To pomeni, da bo prišlo do preusmeritve financiranja pokojninskega in zdravstvenega sistema iz prispevkov za ta področja na splošno obdavčenje.

Naše prebivalstvo se hitro stara, saj bo 2050 že skoraj vsak tretji prebivalec Slovenije starejši od 65 let. Račun se ne bo izšel predvsem zato, ker imamo premalo aktivnega prebivalstva. Prav bi bilo, da bi ob zagotovljeni pravici do pokojnine po opravljeni polni delovni dobi upokojnenci lahko (še) delali. Zato pa je glede na nenaklonjenost delodajalcev do starejših delavcev nujno potrebno ustvariti možnosti za uresničitev te naloge.

V istem času OECD pošilja ugotovitve o preoblikovanju obdavčitve dela. Predlagajo preusmeritev prispevkov za socialno varnost zaposlenih na dohodnino in druge davke, kot so DDV in davek na nepremičnine. To pomeni, da bo prišlo do preusmeritve financiranja pokojninskega in zdravstvenega sistema iz prispevkov za ta področja na splošno obdavčenje. Naše prebivalstvo se hitro stara, saj bo 2050 že skoraj vsak tretji prebivalec Slovenije starejši od 65 let. Račun se ne bo izšel predvsem zato, ker imamo premalo aktivnega prebivalstva. Prav bi bilo, da bi ob zagotovljeni pravici do pokojnine po izpolnjeni delovni dobi, upokojnenci

Cilj medicine in sorodnih znanosti je ustvarjanje pogojev za daljšanje življenja, želja vsakega človeka pa je čim dlje živeti. In zakaj potem iz staranja delamo problem?

Lahko (še) delali. Ob nenaklonjenosti delodajalcev do starejših delavcev je zato potrebno ustvariti možnosti za uresničitev te naloge.

Revščina je med nami

Več kot vsak šesti upokojenec živi v revščini, kar je 15,9 % vseh upokojencev,

oz. v številki, 78.000. Od teh je kar 69,2% žensk. Pri izračunu so upoštevane tudi socialne pomoči, sicer bi bil odstotek še bistveno višji. V skupnih prihodkih gospodinjstev se je delež pokojnin spet znižal! Tudi razmerje med povprečno plačo in povprečno pokojnino se še naprej slabša v škodo pokojnin.

Kapital kreira naša življenja

Vedno bolj glasna postaja stran, ki na trg delovne sile daje svoje sposobnosti in znanja, ki so nato na razpolago delodajalcem, praviloma po sramotno nizki ceni. Navkljub vsemu, politika še vedno upošteva zahteve lastnikov kapitala kot zahteve delavcev. Zato je neskladnost med ceno (vrednostjo) dela in ceno (vrednostjo) kapitala velika in povzroča nesorazmerja v družbi, ki postajajo čedalje bolj moteča. Koalicijske stranke bi zato morale temu zahtevnemu vprašanju nameniti več politične modrosti in pozornosti.

Poletje je! Izkoristimo ga zase. Veselimo se, bodimo strpni in razumevajoči do svojih bližnjih in vseh okoli nas, predvsem pa pazimo nase in na svoje zdravje. Družimo se! S svojimi otroci, pa vnuki in pravnuki. Bodrino jih s svojim znanjem in izkustvi, bogatimo jim njihovo znanje, z lastnim zgledom pa vzgajamo mlado generacijo. Lepo preživite poletni čas, jeseni pa se vidimo na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu v Ljubljani. Prijetno bo!

*Vaša podpredsednica,
Mija Pukl*

28. Redni zbor članov ZDUS

V četrtek, 21. junija, je v veliki sejni sobi ZPIZ potekal 28. redni zbor članov ZDUS. Zbora se je udeležilo 33 delegatov iz vseh Pokrajinskih zvez društev upokojencev, kar je pomenilo dobrih 70 % udeležbe, zbora pa sta se udeležila tudi nekdanji predsednik ZDUS Anton Donko in častna članica ZDUS, Slavica Golob. Zbrane je uvodoma nagovoril predsednik ZDUS Janez Sušnik, nato pa pozval delovno predsedstvo zbora, Branka Vodopivca kot predsedujočega, Edija Severja kot člana in Silvo Koželj kot članico, da sedejo na svoja mesta in pričnejo z uradnim delom zbora članov ZDUS.

Po poslovniku je bila izvoljena verifikacijska komisija ter zapisničarka z dvema overovateljema, nato pa je predsedujoči pozval k predstavitvi **Poslovnika o delu Zbora**, ki so ga člani prejeli kot prilogo vabilu za udeležbo na zboru. Zdravko Malnar, predsednik Delovne skupine za pregled statutom PZDU, ki deluje v okviru Komisije za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve je pojasnil, da je delovna skupina pripravila poročilo in s sklepom ugotovila, da so pokrajinske zveze Celje, Dolenjska in Bela krajina, Gorenjska, J. Primorska, Koroška, Osrednjeslovenska, Pomurska, Posavje, S. Primorska, S. Podravje, Šaleška, Zasavska in Z. Podravje že dejansko članice ZDUS in nadaljujejo s članstvom. Sprejela je še sklep, ki Pokrajinske zveze poziva, da se njihovi statuti do 30. 4. 2018 uskladijo na način, da bodo sledili Statutu ZDUS. Delovna skupina je soglasno ugotovila, da se z novim Statutom ZDUS na novo urejajo medsebojni odnosi in organiziranost, saj so po novem statutu članice ZDUS Pokrajinske zveze, DU pa člani le-teh, zato ZDUS upravičeno pričakuje, da bodo tako sprejeto spremembo upoštevale tudi v svojih (na novo) sprejetih dokumentih. Večina PZDU z izjemo Osrednjeslovenske (MZU) in Šaleške je upoštevala dejstvo, da so po novem le PZDU članice ZDUS, kar pa v njihovih dokumentih ni jasno opredeljeno. Malnar je še poudaril, da so praviloma vse krovne dokumente (razen nekaj izjem) potrjevale oz. jih potrjujejo pristojne Upravne enote. Predsednik delovnega predsedstva je v nadaljevanju pozval predsednika ZDUS,

Podpredsednica ZDUS Mija Pukl, Slavica Golob, častna članica ZDUS in Anton Donko, nekdanji predsednik ZDUS (od leve proti desni)

da predstavi **Poslovno poročilo** ZDUS za leto 2017. Uvodoma je predsednik ZDUS pojasnil nekatere postopke, ki so botrovali nesporazumom glede članstva v ZDUS. Kdo je član? PZDU ali DU? Po novem Statutu so to PZDU, ki že združujejo članstvo pokrajinsko včlanjenih DU in ne več društva kot taka. V nadaljevanju je dejal, da je danes ZDUS finančno konsolidirana in da so prihodki uravnoteženi z odhodki in, kot je slikovito dodal, »da se zdaj ve, kdo pije in kdo plača!« V svojem zaključnem delu je še pristavil, da je ZDUS (čeprav ji to ni bilo potrebno storiti) vseeno pristopila k izdelavi revizijskega finančnega poročila, ker prihodki niso presegli 1 mio EUR. **K nadaljevanju finančnega izkaza Zveze** je Janez Sušnik pozval finančnico Zveze Mojco Derganc, ki je v nekaj minutah predstavila finančno poročilo Zveze združenj upokojencev Slovenije. V svoji predstavitvi je bila tako suverena, da na njeno poročilo ni bilo nikakršnih pripomb, čeprav nam je vsem znano, da si ravno pri denarnih sredstvih največkrat zmečemo pod kolena vse, kar nam pride pod roke. Presežek prihodka nad odhodki je znašal (zgolj) 404,43 EUR.

Predsednik NO ZDUS Alojz Vitežnik je, preden je podal svoje poročilo, predlagal sprejem vseh treh poročil, kar je bilo tudi sprejeto, poročila pa izglasovana. Vitežnik je dejal, da je NO pozorno sprem-

ljal notranji nadzor nad finančnim in materialnim poslovanjem Zveze in dodal, da pri svojem delu niso ugotovili nikakršnih odstopanj. Podali so opozorilo o finančni nevezdržnosti Vzajemnega posmrtninskega sklada in peščico priporočil za odpravo odprtih vprašanj, ki se nanašajo na knjiženje, osnovna sredstva, terjatve in članarine.

Častno razsodišče ZDUS se je v letu 2017 sestalo le enkrat, je dejal predsednik ČR ZDUS, Avgust Ribič, zgolj zato, da se seznanijo s sklepom Zbora članov o izvolitvi namestnika člana, ker je en član preminil in je bilo potrebno začeti s postopki za imenovanje njegove zamenjave. Zbor članov Zveze društev upokojencev Slovenije je v nadaljevanju zasedanja sprejel tudi **Pravilnik o delu vzajemnega posmrtninskega sklada**. Novi Pravilnik, ki je začel veljati 22. junija 2018, vsebuje kar nekaj bistvenih sprememb in dobro bi bilo, da se z njim podrobneje seznanijo vsi člani DU, zato smo se odločili, da pravilnik objavimo v tokratni številki revije kot sredinsko prilogo.

Zbor je potekal izredno tekoče in brez zapletov. Besedo je znova povzel predsednik ZDUS Janez Sušnik in pozval predsednike PZDU Z. Podravje, PZDU Dolenjske in Bele krajine ter Šaleške PZDU, da prevzamejo pokale za udeležbo na športnih srečanjih, ki so jih pokrajine osvojile po zapisanem vrstnem redu.

Čisto ob koncu pa se nam je pridružila še **direktorica korporativnega komuniciranja farmacevtske družbe Lek d. d., Katarina Klemenc**, ki je izročila ček v vrednosti 10.000 EUR našemu programu Starejši za starejše. Kot je dejala vsem zbranim v dvorani, preden je predala ček vodji programa Rožci Šonc, se družbena odgovornost nekega podjetja zrcali na različne načine. V tem našem programu so v Leku in Novartis prepoznali tisto presežno vrednost, ki mora biti nagrajena že zaradi generacijske in medgeneracijske povezanosti s tistimi, ki pomoč potrebujejo.

Zbor, ki se je začel ob 10. uri, je bil po dobrih dveh urah končan, delegati, vsaj večina njih, s sklepi zadovoljni, dobre volje pa tudi predsednik ZDUS Janez Sušnik, ki je med drugim dejal, da se vodstvo trudi voditi zvezo z medsebojno pomočjo, seveda pa nihče ni popoln.

Besedilo in foto, Črt Kanoni

Rožca Šonc z donacijo Leka za program Starejši za starejše

Ustanovljena PZDU Ljubljana z okolico

Na ustanovnem zboru je bila konec letošnjega marca ustanovljena PZDU Ljubljana z okolico. Ustanoviteljice PZDU so: DU Lek, DU Komandanta Staneta, DU Boris Kidrič in DU Nove Fužine. PZDU je bila dne 14. junija registrirana na Upravni enoti Ljubljana in dne 18. 6. 2018 vpisana v poslovni register Republike Slovenije. Sedež PZDU je v Ljubljani na Kebetovi 9, kjer je tudi sedež ZDUS. Predsednica PZDU je Edita Tomič.

PZDU je bila ustanovljena z namenom zastopanja interesov na širšem regionalnem območju ter usklajenega delovanja ter učinkovitejšega oblikovanja nalog ZDUS. Poleg navedenega namena, ki izhaja iz 12. člena Statuta ZDUS, je bila PZDU ustanovljena zlasti z namenom neposredne skrbi za društva upokojencev, ki imajo popolnoma specifične interese in poslanstvo. PZDU bo svojo dejavnost posvetila ter zagotavljala pogoje za nemoteno in učinkovito delovanje tistim DU in klubom upokojencev, ki so bila do sprejetja novega Statuta ZDUS v letu 2017 poleg drugih DU, neposredne članice ZDUS in so pokrivalo organizirano dejavnost upokojencev v podjetjih, različnih ustanovah ali interesnih društvih s posameznih področij.

Edita Tomič, predsednica PZDU Ljubljana z okolico

PZDU je v skladu z 10. členom Statuta ZDUS, ki določa pogoje in način za včlanjevanje in prenehanje članstva v ZDUS že podala pisno vlogo z zahtevanimi listinami za včlanitev v ZDUS. Predvidevamo da bo UO ZDUS v kratkem sprejel ugotovljeni sklep o včlanitvi PZDU v ZDUS. Bralce želimo še posebej opozoriti, da je PZDU

poleg štirih DU – ustanoviteljic PZDU, že prejela vlogo petih DU, ki so se odločile za članstvo v novoustanovljeni PZDU. Predvidoma bo PZDU o njihovih vlogah za včlanitev odločala v mesecu septembru. Pričakujemo pa še nove vloge, saj je zanimanja za članstvo kar precej.

Branka Kastelic, foto Toni Krčan

Upokojeni sociologi na aktualnih poteh razmišljanja

Ustanovljena Sekcija sociologija časa pri Slovenskem sociološkem društvu

Fototrinec s prvega srečanja

Upokojeni sociologi in sociologinje smo koncem leta 2017, s formalno potrditvijo v začetku 2018, ustanovili sekcijo v okviru Slovenskega sociološkega društva in jo poimenovali Sekcija sociologija časa. Sledili smo izzivu, ki ga predstavlja dolgoživost družbe, medgeneracijski odnosi v tem kontekstu, teoretične in praktične rešitve vprašanj, ki se nanašajo na starost in daljši življenjski cikel, ideološki problemi v obstoječih političnih danostih, dobre prakse in strategije in ne nazadnje vloga sociologov in sociologije v družbeno-ekonomskem položaju in razvoju države.

Glede na globalizacijo sveta in povezanost pojavov v mednarodnem prostoru nas zanimajo tudi drugje evidentirani učinki spremenjenih družbenoekonomskih paradig, staranja družbe in odnosov ter potreb, ki se ob tem porajajo, strukturiranost družb skozi čas idr.

Konkretna vprašanja, ki bodo v ospredju našega zanimanja, so elementi delovanja, ki gradijo človeka kot človeka - izobraževanje, delo, zdravje, možnosti vključevanja v družbo, finančno ekonomska varnost, organiziranost storitev, zmanjševanje revščine ipd. Eden od ciljev tovrstne sekcije je tudi tesnejše povezovanje in druženje kolegov, kar je v pogojih sodobnega načina življenja pogosto popolnoma zanemarjeno. Sekcija ima do zdaj evidentiranih 37 članov in članic in je odprta za nadaljnje včlanjevanje. Na prvem letnem

Udeleženke in udeleženci srečanja so omenjali znanstvene dosežke, ki prepogosto obležijo neizkoriščeni v predalih, prevladovanje ekonomske usmerjenosti družbenih elit, državnih inštitucij, družbenih skupin in gospodarske sfere, ki zanemarljivo pomen človeka in njegov prispevek k skupnim rezultatom.

srečanju, 29. maja, smo obravnavali vrsto aktualnih tematik. Od pregleda dosežkov in pomembnih mejnikov v razvoju slovenske sociološke znanosti in prakse, do analize sedanjega delovanja sociologov v slovenski družbi, kritičnega pogleda na uveljavljanje raziskovalnih rezultatov in njihovega prispevka družbeni praksi; obravnavali smo tudi: povezovanje z drugimi družboslovnimi znanostmi, vpliv tehnologije na družbo in posameznika, zamisli o nalogah, ki jih ima sociologija v današnjem času ter smeri delovanja za večje uveljavljanje vede in njenih nosilcev. Udeleženke in udeleženci srečanja so omenjali znanstvene dosežke, ki prepogosto obležijo neizkoriščeni v predalih, prevladovanje ekonomske/«ekonomistične» usmerjenosti družbenih elit, državnih inštitucij, družbenih skupin in gospodarske sfere, ki

zanemarljivo pomen človeka in njegov prispevek k skupnim rezultatom. To v končni fazi vzbuja vprašanje, komu je v bistvu namenjeno celokupno delovanje družbe. Kakšna je vloga vse večjega deleža starejših oseb v teh okoliščinah? Kako dolgoročno bo rast gospodarskih družb, če bodo hlepele le po kratkoročno dosegljivem profitu? Pa tudi kako dolgoročno bo skupna ekonomska rast lokalno in globalno? Kako bo s položajem prebivalstva in posameznih skupin? Kakšen bo bodoči položaj starejših upokojenih oseb v teh razmerah? Sociologi in sociologinje ugotavljamo, da smo tudi sami premalo naredili za uveljavljanje družbenih zakonitosti v slovenski praksi, popustili v razmerju do politike, ekonomije, preobilice pravnega normiranja in še česa. Ena od pomembnih nalog je, da se tako v terminologiji kot delovanju v svojih okoljih približamo širšemu krogu ljudi, uveljavimo temeljna sociološka znanja v šolskih in študijskih programih drugih strok, postanemo razumljivejši in rezultate svojega dela približamo vsem vrstam potencialnih uporabnikov. Na srečanju smo sprejeli program dela za letošnje leto, v katerem je, poleg zgornjih usmeritev v delovanja, posebno pomembno vključevanje v obravnavo sprejete Strategije dolgožive družbe, ki bo po pričakovanih pripomoglo tudi k oblikovanju potrebnih akcijskih programov in sodelovanje pri oblikovanju Zakona o dolgotrajni oskrbi.

Besedilo in foto, Jožica Puhar, univ. dipl. soc., Strokovni svet ZDUS

Memorandum 2018 – zahvala Tomažu Banovcu

Na ZDUS smo v začetku leta 2017 začeli pripravljati in v maju letošnjega leta izdali in objavili Memorandum 2018, podrobnejšo analizo položaja slovenskih upokoјencev in starejših oseb. Strukturna podlaga za pripravo Memoranduma 2018 je bil dokument z enakim naslovom iz leta 2009, **Evropski steber socialnih pravic ter Strategija dolgožive družbe**.

V Memorandumu 2018 smo oblikovali splošna stališča ZDUS, ki smo jih, in jih še bomo zagovarjali lokalno, regionalno in vsedrjavno. Končni dokument je bil kot predlog predstavljen na lanskem **f3žo**, čistopis pa sprejet in potrjen na 18. redni seji Upravnega odbora ZDUS, dne 18. aprila 2018.

Posebna zahvala za vsebinsko in tehnično pomoč pri nastajanju tega pomembnega dokumenta gre g. Tomažu Banovcu, avtorju Memoranduma 2018 ter vsem sodelavcem in članom Delovne skupine za pripravo Memoranduma.

Dokument na dvaindvajsetih straneh ugotavlja, opozarja in predlaga rešitve za najbolj pereče probleme upokoјencev v pogojih urejenega upravljanja dolgožive družbe v naši državi in tudi v EU. Prejšnji mesec so zaznamovale Državnozborske volitve, zato smo z Memorandumom 2018 naslavljali predvsem politične stranke in druge nosilce oblasti. ZDUS se je pred volitvami sestal s vsemi večjimi političnimi strankami in jim predstavil naša pričakovanja. Preučili smo programe strank, pregledali v kolikšni meri so v svoje programe vključile pomembne

Tomaž Banovec prejema zahvalo predsednika ZDUS Janeza Sušnika za opravljeno delo

dokumente, akcijske načrte in ukrepe za uresničevanje **Strategije dolgožive družbe, Vizije razvoja 2050, Strategije razvoja Slovenije do 2030 ter druge razvojne dokumente, ki obravnavajo pravice upokoјencev in starejših**. Z našim Memorandumom 2018 so politične stranke in naši člani dobili boljši vpogled v aktualne zahteve družbe ki se hitro stara, in vrsto predlogov za potrebno sodelovanje, hkrati pa so prejele konkretne rešitve za najbolj pereče probleme upokoјencev. Naše geslo je: »Nič o upokoјencih brez upokoјencev!« Člani ZDUS in drugi upokoјenci, več kot 612.000 nas je, vladi in

strankam ponujamo sodelovanje pri reševanju problemov ki so se nakopičili v času recesije, pred njo, in so napovedani v prihodnje, ob tem pa pričakujemo tudi polno razumevanje za potrebe najbolj ogroženih skupin prebivalstva. Poudarjamo tista področja, ki se dotikajo potrebe po dostojnem življenju prebivalcev v tretjem življenjskem obdobju, njihovih zmožnostih in vključenosti v družbo, pri čemer nam je pomembna dobrobit vseh generacij, njihovo sodelovanje in medsebojno podpiranje.

Spoštovani Tomaž, hvala za trud!

Vodstvo ZDUS, foto Č.K.

Vedno kaj novega

Pokrajinske koordinatorke in koordinator vedo, da morajo biti pripravljeni na vse izzive, da so z njihovim delom in prizadevnostjo zadovoljni predvsem uporabniki. Pojavljajo se novi izzivi, predlogi in vsak človek, ki ga njihovi prostovoljci obišejo, je edinstven, zato učenja ni nikoli dovolj. Tako na izobraževanju kot strokovnem svetu sta se predstavili novi sodelavki, dr. Beata Akerman in Sabina Černila, ki so ju zares prisrčno pozdravili.

Dnevni red minule seje je bil natrpan! Udeleženci seje so se seznanili s finančno realizacijo za pretekle mesece, prejeli so podatke o financiranju programa do konca leta, o zavarovanju prostovoljcev, Zakonu o varovanju osebnih podatkov, seznanili so se s predstavitvijo programa v parlamentu in z združitvijo vseh treh občin, s sodelovanjem z območnimi humanitarnimi organizacijami in s poročilom o opravljenem finančnem nadzoru. Posebej je bila izpostavljena vsebina zavarovanja vseh prostovoljcev, saj je bil dosežen kakovosten dogovor z zavarovalnico Triglav, da bodo zavarovani vsi prostovoljci na svojih zahtevnih poteh, saj zavarovanje pokriva nezgodno smrt, izgubo delovne sposobnosti, invalidnost glede na določila zavarovalnice in nadomestilo za bolnišnični dan. Udeleženci so spregovorili o težavah s pridobivanjem podatkov v posameznih občinah za obiskovance, ki niso člani društev upokojencev, prav tako pa je tekel pogovor o izpolnjevanju vprašalnikov, zato so se dogovorili, da vse pripombe in predloge posredujejo do 1. 9. 2018, v kolikor teh ne bo, naj to tudi zabeležijo. Ponekod se pojavljajo težave pri prvih obiskih, ker so ljudje čedalje manj zaupljivi. Podan je bil nasvet dobre prakse, da naj ob takih spoznavnih obiskih povabijo še medicinske sestre, ki jih ljudje poznajo in jim zaupajo. Razveseljivo je dejstvo, da letos lahko vključimo 10 novih društev, saj smo uspeli finančno sanirati program,

Anka Ostrman in Rožca Šonc

Ponekod se pojavljajo težave pri prvih obiskih, ker so ljudje čedalje manj zaupljivi. Podan je bil nasvet dobre prakse, da naj ob takih spoznavnih obiskih povabijo še medicinske sestre, ki jih ljudje poznajo in jim zaupajo.

zato jih lahko povabimo na izobraževalne programe. Seveda jih najprej opozorimo, da morajo Upravni odbori v društvih sprejeti sklepe, da se vključujejo v program Starejši za starejše. Pogodba se vedno sklene med društvom in ZDUS. Seveda ni šlo brez razreševanja problemov v društvih, saj še vedno vsa poročila niso zadovoljiva, zato so bili vsi posebej opozorjeni na odpravljanje napak, saj pričakujemo pregled s strani MDDSZ. Vsi stroški morajo biti dosledno vodeni po navodilih v obrazcu, saj je naloga predsednikov društev, da dosledno spremljajo porabo sredstev, ker poročilo za preteklo leto tudi podpišejo.

Mnogo pripomb je bilo na 16-letno pravo Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki še danes ni zagledal luč sveta. Razpisani so pilotni projekti, sodelovanje je omejeno na posamezno občino, pri tem mora predstavnik organiziranih prostovoljcev poznati število prostovoljcev in uporabnikov, seznanjeni morajo biti tako s predlaganimi vsebinami dolgotrajne oskrbe kot dolgožive družbe. Ugotovljeno je bilo, da je vključitev za ZDUS zelo pomembna, saj bi naši prostovoljci aktivno sodelovali, pridobivali izkušnje, spoznavali delo in imeli bi možnost opozarjati na nedoslednosti, ki jih opažajo že danes. Prav zato je končna odločitev, da kljub težavam na terenu obvestimo prostovoljce, da se želimo vključiti v projekt s prostovoljnimi delom in da pokrajinski koordinatorji povedo, kaj mora ZDUS storiti. Supervizijsko poročilo je pokazalo prednosti in slabosti. Ugotavlja se, da ima naš program zelo dobre osnove za analizo podatkov starajoče se družbe, saj je aktiviral sosedsko pomoč. ZDUS ima edinstven program, ki ga skrbno izvaja kot pomoč najranljivejšim skupinam. Res pa je, da je program še vedno premalo cenjen in prepoznaven in kadrovske podhranjen, saj se mlajše generacije težko vključujejo v prostovoljstvo. Ob koncu smo družno ugotovili, da prostovoljci naredijo veliko, toda vedno se pojavljajo nova vprašanja, saj več kot 3000 prostovoljcev, kolikor jih je na terenu, vedno in povsod naleti na »nove priložnosti in izzive«, ki jih moramo strpno in strokovno razreševati.

Vera Pečnik, foto Toni Krčan

SOBIVAMO

Program
Vseživljenjsko
učenje

Z zasedanja Generalne skupščine AGE 2018

Med 7. in 8. junijem je v Bruslju potekala redna letna skupščina AGE platform. Skupščino je sklical sekretariat AGE, namenjena pa je bila predstavnikom polnopravnih članic AGE. Redno skupščinsko dogajanje so obogatile še predstavitev in delavnice za izboljšanje obveščenosti in povečanje kompetenc udeležencev.

Skupščino je vodil predsednik združenja AGE g. Ebbe Johansen. Potekala je po običajni shemi za tako vrsto dogodkov, vključno s poročanjem in glasovanjem o članstvu, organiziranosti, aktivnostih in finančni sliki za preteklo leto ter o načrtih za letošnje. Uporaba kakovostne elektronske opreme je pripomogla, da je Generalna skupščina potekala učinkovito in brez zapletov, ter da je bila izpeljana v predvidenem času.

Prva tema strokovnega programa je bila uvedba rednega ocenjevanja položaja starejših na nacionalni ravni in uporaba rezultatov v politične namene. Predstavljena in predlagana je bila metoda, ki temelji na primerjavi naslednjih uveljavljenih raziskav:

- zaveze MIPAA (Madrid Plan of Action and its Implementation) za razdobje 2017–2021, sprejete na Generalni skupščini Združenih narodov 2015,

- EU steber socialnih pravic (EPSR - EU Pillar of Social Rights),
- cilji trajnostnega razvoja ZN (SDG - Sustainable Development Goals).

Do zdaj so bile že opravljene 4 MIPAA raziskave. V bodoče naj bi se tovrstne raziskave izvajale redno in sistematično, kar naj bi omogočilo temeljitejše sledenje razvoju in mednarodno primerjanje položaja starejših pri članicah. Raziskave naj bi omogočale določitev prednostnih nalog AGE, vplivale pa naj bi tudi na prihodnjo socialno agendo EU. Posebno pomembno razdobje za predlaganje in promoviranje politik, primernih za pokrivanje potreb starejših, je predvolilni čas. To je obdobje, v katerem politični akterji zbirajo glasove volivcev in so zato pripravljani prisluhniti njihovim potrebam in zahtevam. AGE želi sodelovati in prispevati v razpravi o prihodnosti Evropske unije. Na sestanku je bil potrjen predlog deklaracije, namenjen kandidatom in poslancem EU parlamenta, ki vključuje vsebine, s katerimi smo se že seznanili pred našimi parlamentarnimi volitvami in je zdaj imenovan »AGE Manifesto for EP Elections 2019«.

Med razpravo o tej temi sem opozoril predsedujočo generalno sekretarko AGE, Anne-Sophie Parent, na ZDUS-ov »Memorandum 2018« in njegovo vlogo pri predvolilnih aktivnostih pri nas. Pokazal

Med razpravo o tej temi sem opozoril predsedujočo generalno sekretarko AGE, Anne-Sophie Parent, na ZDUS-ov »Memorandum 2018« in njegovo vlogo pri predvolilnih aktivnostih pri nas. Pokazal sem ji tiskani izvod Memoranduma in ji ga na njeno željo tudi izročil, skupaj z zadnjo številko ZDUS+, ki vsebuje dva članka g. Jožice Puhar, povezana z AGE.

sem ji tiskani izvod Memoranduma in ji ga na njeno željo tudi izročil, skupaj z zadnjo številko ZDUS+, ki vsebuje dva članka g. Jožice Puhar, povezana z AGE.

V zaključnem delu debate sta nekoliko izstopala dva nastopa:

Angleški predstavnik je izpostavil dilemo glede prihodnjega sodelovanja članov iz UK upošteva Brexit. Predlagal je vnaprejšnjo pripravo dveh alternativnih predlogov, enega za primer »blage« variante izstopa in drugega za primer radikalnejše

Udeleženci zasedanja Generalne skupščine AGE - Platform

ločitve. Predsedujoči je predlog zavrnil s pojasnilom, da ta čas še ni jasno, kakšni bodo pogoji in razmere po morebitnem izstopu UK iz EU.

K besedi se je javil tudi **udeleženec iz Nizozemske**. Predlagal je, da se pri načrtovanju politik za socialno prizadete ali izključene državljane EU izrecno upošteva tudi podskupina starejših oseb, usmeritev LGBT. Predlog je bil zaenkrat le vzet na znanje.

Program drugega dne je bil osredotočen na strokovno razpravo o štirih izbranih temah, ki ta čas zaposlujejo članice AGE.

1. Osamljenost/socialna izolacija

Mrežno sodelovanje članov je v zadnjem letu izpostavilo vprašanje odnosa med osamljenostjo in drugimi dejavniki, kot so spol, etnična pripadnost, družbeno-gospodarski pogoji, zdravje in duševno stanje, geografska razsežnost itd. Mrežna skupina, ki obravnava to tematiko, je predlagala, da se v razpravi vključi še druge članice AGE. Seja se je zaključila s predlogi za skupno srednjeročno in dolgoročno politiko AGE.

2. Inkontinenca in dostojanstvo

Sestanek je bil posvečen ključnim problemom in izkušnjam v zvezi z inkontinenco, kot tudi dobri praksi in standardom pri

zagotavljanju oskrbe. Kot izhodišče za debato je bil uporabljen dokument AGE o prijaznih okoljih in dobri oskrbi glede inkontinence, predstavljen na Globalnem forumu za inkontinenco (GFI) v Rimu 17. in 18. aprila letos.

3. Finančna zloraba

Predstavitve se je oprla na poročilo o preprečevanju finančnih zlorab s strani francoske vlade iz aprila 2018. Člani so razpravljali o ozaveščanju, vključevanju zainteresiranih strani, vključno z zasebnim sektorjem in o uporabi obstoječih zakonskih določb in zakonov za zaščito pred finančnimi zlorabami starejših oseb. Cilj se je bil dogovor o strategiji AGE za ukrepanje na področju finančnih zlorab na nacionalni ravni oz. kako vključiti finančno zlorabo v nacionalno politično agendo in pritegniti ustrezne zainteresirane subjekte za ukrepanje.

4. Preprečevanje krhkosti, vloga in forum uporabnikov

Namen je bil predstaviti IKT rešitev »FrailSafe« predstavnikom uporabnikov in pridobiti njihove ocene uporabnosti. Novo razvita IKT platforma naj bi omogočala odkrivanje prekoračenja meje med krhkostjo in normalnim stanjem ter predlagala ustrezno ukrepanje. Platforma zbira

podatke o opazovani osebi s pomočjo digitalnih orodij in sredstev ter jih inteligentno analizira s ciljem zgodnjega odkrivanja krhkosti. Rezultat monitoringa in inteligentne obdelave informacij je zgodnje odkrivanje prizadetosti ter obveščanje in posredovanje navodil zdravnikom, oskrbovalcem in prizadetim osebam za ustrezno ukrepanje.

Udeležencem seje so bile predstavljene naprave za monitoring: pametni telovnik in kognitivne pametne igre na tabličnem računalniku. Telovnik omogoča spremljanje medicinskih parametrov, povezanih z delovanjem srca, dihanjem in telesno dejavnostjo. Predstavitve potreb, delovanja, rešitve, pričakovanih koristi so opravili prisotni tehnični in medicinski strokovnjaki, avtorji rešitve »FrailSafe«.

Udeleženci so pokazali živahen interes za predstavljene rešitve ter pozdravili njihovo uporabnost.

Srečanje je predstavljalo tudi priložnost za medsebojno spoznavanje ljudi, izmenjavo mnenj in navezovanje stikov. Iz Slovenije sta poleg avtorja prispevka dogodku prisostvovala še Marjan Sedmak in Katja Krivec, strokovna vodja programa DCA Ljubljana in nadomestna članica Upravnega sveta AGE.

Jože Gašperšič, član Strokovnega sveta ZDUS, foto Age PI. Europe

EURAG izboljšuje svoj položaj

Po nekaj težkih letih, ki jih je povzročilo neustrezno upravljanje pred letom 2012, je zdaj EURAG (Evropska federacija starejših oseb) vse bolj uspešna organizacija, ki širi članstvo, vsebine dela in svoj vpliv, stabiliziral pa je tudi svoj finančni položaj. Tako vodstvo kot članice organizacije in vsi sodelujoči si prizadevajo storiti čim več za osebno rast in dobro počutje starejših oseb in za prijazen, demokratičen in vključujoč dialog, ki naj Evropi in njenim prebivalcem v prihodnosti prinese čim več koristi in prijazno življenje starejšim generacijam v »družbi za vse starosti«.

Program za posameznike in organizacije

Na področju pomoči pri ohranjanju mentalne kondicije starejših oseb se vse bolj

uveljavlja EURAG-ov Center za usposabljanje spomina (EURAG Memory Training Centre). S svojimi tečaji, ob številnih udeležencih, je v nekaj zadnjih letih pokril, ne samo večino svojih članic, med katerimi je tudi Slovenija, ampak razširil svojo dejavnost na zainteresirane organizacije v nekaterih izvenevropskih državah – Avstralija, Indija, Južna Afrika, Nepal, Singapur in ZDA. Izobraževanje organizira tudi ob sodelovanju zainteresiranih partnerjev. Tako je Inštitut za staranje ZN na Malti za letošnje leto v svoj program strokovnega usposabljanja, ki bo stekel v začetku septembra, vključil EURAG-ove metode urjenja spomina. Res pa je, da so bile te možnosti Malti predstavljene že leta 2016. Od iniciative do uresničevanja običajno preteče nekaj časa, da se ideja pretvori v ukrep. Tudi v Indiji, kjer je v 2016, skupaj z Dano Steinovo, predaval član EURAG-a

češki prof. Pavel Kalvach, je zdaj tovrstno usposabljanje postalo del izobraževanja o staranju. Naslednji tečaji bodo potekali na Poljskem, skupaj z nevropsihološkim društvom v Wrocławu in jeseni 2019 v Ruski federaciji z rusko zvezo upokojencev. Za zainteresirane članice, in v njihovem okviru, Center organizira tudi delavnice s praktičnim usposabljanjem.

Članstvo

Člani EURAG-a so večinoma organizacije, pa tudi nekateri posamezniki, strokovnjaki ali raziskovalci, njihovo število pa narašča. Poleg Zveze upokojencev Ruske federacije, ki je vstopila lani, in organizacije »Danski upokojenci« iz Danske leto prej, zdaj izražajo interes še nekatere organizacije iz Španije, Portugalske in skandinavskih držav. Predsednik Dirk Jarré pa ugotavlja, da je treba organiza-

Arlette von Assel, Dirk Jarré in Jožica Puhar

cijo približati tudi Turčiji in partnerjem v balkanskih državah.

Član je tudi švicarski Svet upokojencev in v Generalnem svetu od 2017 deluje njihov predstavnik Walter Suter. Svet je bil ustanovljen leta 2001 in je subvencioniran s strani švicarske vlade (300.000 CHF letno). Pokriva vse politične spektre in išče soglasja v okviru delovnih skupin za vsa pomembnejša vprašanja, kot so zdravje, socialna varnost, mobilnost, stanovanja, aktivnost in neodvisnost ... To bi bil lahko tudi zgled za naše razmere! Sodelovanje švicarske organizacije je pomembno tudi zato, ker lahko nudi pomoč pri vzpostavljanju povezav z mednarodnimi organizacijami, ki imajo sedež v Ženevi, posebej organizacije ZN, in morda celo zastopa EURAG v njihovih organih. K delu Federacije starejših oseb v Evropi so se vrnil tudi nekateri sodelavci, ki so v preteklih letih malo »popustili«. Tako se je članica Gertraud Daye ob praznovanju 10-letnice EURAG v Avstriji vrnila rekoč: »Zakaj pa ne, EURAG je spet živ«. Med drugim pripravlja knjigo o zgodovini EURAG-a.

Sodelovanje v EU

Vodstvo in člani EURAG so vpeti v delo nekaterih organov EU, občasno pa povezani tudi z aktivnostmi drugih evropskih nevladnih organizacij. Predsednik Jarré je bil do izteka mandata v letu 2017 član Odbora za industrijo EK in tam posebej promoviral izdelavo starejšim prijaznih produktov z njihovim testiranjem med seniorskimi uporabniki, še preden so prišli

v serijsko proizvodnjo. Zdaj deluje v Ekonomsko-socialnem odboru in posebej poudarja spodbujanje kulturnega turizma za starejše osebe. Spremlja tudi tekoče in načrtovane razprave o uresničevanju Evropskega stebra socialnih pravic in opozarja članice na nujnost spremljanja realizacije v njihovem okolju. To je naloga, ki zadeva tudi aktivnosti naše zveze.

Sodelovanje z nevladnimi organizacijami

Predstavnica Arlette van Assel iz Belgije je članica AGE Upravnega sveta in skrbi za izmenjavo in prenos informacij in pobud, saj je EURAG kolektivni član AGE platform Europe in preko tega vpet v njegove aktivnosti in programe. Za zasedanje UNECE konference v Lizboni je EURAG organiziral forum nevladnih organizacij, ki so dale svoj prispevek k ministrski deklaraciji. V njem je sodelovala naša članica Amalija Šiftar.

Obiski

Vodstvo organizacije se odziva na vabila in obišče organizacije v posameznih državah. Zadnji odmevnejši obisk je bil v Moskvi, od koder se je podpredsednik Vajs vrnil z zanimivimi podatki o ugodnostih, ki jih pridobijo ruski upokojenci kot nadomestilo za precej nizko pokojnino.

Pobude za dodatne oblike dela

Za oblikovanje kakih sekcij ali dodatnih delovnih skupin znotraj organizacije trenutno še ni dovolj moči in razpoloženja.

Spletna stran

Deluje prenovljena spletna stran, na kateri objavljajo tako dokumente in gradiva vodstva in organov, kot tudi prispevke iz držav članic. Podpredsednik Miloš Vajs, ki skrbi za to dejavnost, vedno vabi udeležence srečanj naj pošljejo svoje aktualne prispevke, da se stran obogati z dogajanjem »s terena«. Slovenija je bila posebej pohvaljena, ko je v objavo posredovala dokumente z EURAG konference v Ljubljani. Gotovo pa so tudi za nas tu še neizkoriščene možnosti.

Finance

EURAG je v zadnjih dveh letih izboljšal svoj finančni položaj, tako da ob pozitivnem rezultatu ne posluje čisto na robu možnosti. Ima tudi posluh za dejanske finančne možnosti organizacij ali posameznikov, ki se želijo vključiti, tako da obstaja gradacija višine članarine – od 50 EUR za posameznike do 300 EUR za velike članice.

Srečanja Generalnega sveta

Sprememba položaja organizacije je razvidna tudi iz interesa za organizacijo srečanj Generalnega sveta in spremljajočih strokovnih konferenc, ki jih po dogovoru gostijo organizacije članice v svojem okolju. Še pred dvema letoma je bilo treba kandidate za to iskati in nagovarjati, zdaj pa so kraji srečanj dogovorjeni že do leta 2022 – Litva, Rusija, Švica, Izrael ...

Jožica Puhar, članica Strokovnega sveta ZDUS, foto EURAG

Dvajseto srečanje UPZ Zasavja in Posavja

Konec maja je DU Litija obeležilo svojo dvajseto organizacijo srečanj UPZ Zasavja in Posavja. V dvorani Kulturnega centra Litija je letošnje udeležence srečanja in vse vabljenе goste ter ostale ljubitelje zborovskega petja pričakala lepa, skrbno pripravljena tematska razstava fotografij, slik, ročnih izdelkov in rokopisov članov društva gostitelja.

Uvod v samo srečanje je bil filmski pregled skozi dvajset let srečanj, s katerim se je poskušalo DU Litija, ki pripravlja srečanja v sodelovanju s Zasavsko pokrajinsko zvezo in JSKD Območno izpostavo Litija, spomniti in se zahvaliti vsem kadarkoli sodelujočim zborom in njihovim zborovodjem ter društvom. Žal je interes v zadnjih desetih letih popustil, nekaj zborov je prenehalo prepevati, nekateri iz neposredne bližine ne utegnejo sodelovati, največji problem pa je, da mlajših pevcev med upokojenci preprosto

ni. Seveda pa so tudi svetle izjeme in prav takšna je ženski in mešani pevski zbor DU Litija, ki je trenutno med upokojenskimi zbori v Zasavsko-posavski regiji najštevilčnejši. Na srečanju je letos prepevalo pet zborov: **ŽPZ Utrinek U3 iz Sevnice, MPZ DU Senovo,**

Uvod v samo srečanje je bil filmski pregled skozi dvajset let srečanj, s katerim se je poskušalo DU Litija, ki pripravlja srečanja v sodelovanju s Zasavsko pokrajinsko zvezo in JSKD Območno izpostavo Litija, spomniti in se zahvaliti vsem kadarkoli sodelujočim zborom in njihovim zborovodjem ter društvom.

MPZ Javor DU Trbovlje ter Mavrica in MPZ DU Litija. Posebne pozornosti sta bila deležna MPZ DU Trbovlje in MPZ DU Litija, kajti oba zbora sta na srečanjih sodelovala vseh dvajset let, za kar sta prejela posebno priznanje organizatorjev. Takšno priznanje je prejel tudi zborovodja MPZ Trbovlje Melhijor Hercog ter šest njegovih pevcev: Marta Koritnik, Štefka Rauter, Marija Vukovič, Ernest Molan, Franci Lončar in Andrej Ferjanič. Za dvajsetletno petje v MPZ DU Litija na revijah pa so prejeli priznanja naslednji člani zbora: Mato Savšek, Berta Šoš, Ani Majcen, Katarina Zebec, Milena Koprivc, Mari Češek, Marija Lovše, Angelca Zupan in Ivi Kastelic. Posebno priznanje za organizacijo vseh srečanj pa je prejelo tudi DU Litija od Zasavske pokrajinske zveze. Vsem nagrajencem iskrene čestitke, vsem sodelujočim hvala za lep nastop in za prijetno druženje. Se vidimo naslednje leto.

Iva Slabe, foto Milan Amon

MPZ DU Litija ob obisku Geossa

Sem pevec in peti je vse mi na sveti

Da radi pojemo, smo upokojenci že nekajkrat pokazali in dokazali. Že deveto leto organiziramo pevske revije po posameznih pokrajinah, kjer nastopa pet in več pevskih zborov društev upokojencev. Takole »na

prest« kot pravi naš narod, je v letošnjem letu prepevalo preko tri tisoč pevk in pevcev.

Na revijah, ki potekajo v okviru posamezne PZDU in v organizaciji enega izmed upokojenskih društev, izberejo najboljši

zbor, ki bo pokrajino zastopal na republiški reviji, ki jo v času f3žo organizira ZDUS. Tako je bila organizirana revija južnoprimorske pokrajine konec junija v Ilirski Bistrici. V Domu na Vidmu se je predstavilo pet upokojenskih zborov, gostujoči zbor,

glasbena skupina učencev OŠ Dragotina Ketteja in glasbena skupina domačega upokojskega društva. Uvodoma so nas pozdravili z dvema pesmima učenci, ki jih vodi mentorica Damjana Kinkela in poželi bučen aplavz. Pozdravili in zaželeli so pevcem veliko uspeha tudi predsednik domačega društva Jože Rolih, predsednik PZDU J. Primorske Mirko Miklavčič in Franc Gombač, v imenu KK ZDUS, ki je revijo tudi povezoval.

Uradni in ocenjevalni del programa je začel ŽPZ Sinji galeb iz izolskega društva pod vodstvom zborovodkinje Ive Dobovičnik, sledil jim je MPZ Burja, DU Postojna, ki ga vodi Mirjam Čepirlo Možina, Marcel Štefančič pa je dirigiral ŽPZ DU Pivka. V nadaljevanju programa se je predstavil ŽPZ DU Koper s pevovodjo Vladislavom Korošcem, ta del pa je zaključil bistriški MPZ Avgust Šuligoj, ki ga že vrsto let vodi Anamarija Surina. Zbori so se predstavili

Utrinek s prireditve ujet v objektiv avtorja prispevka

s tremi pesmimi po lastnem izboru, osrednje vodilo pa so bili verzi iz Veselega pevca, **Sem pevec in peti je vse mi na sveti**. Strokovna komisija je izbrala ŽPZ DU Koper, ki bo pokrajino predstavljal na državni reviji. Združeni pevci so pod vodstvom Anamarije Surina zanosno zapeli

Razlagovo in Ipavčevo Slovensko deželo. V spomin na 200 letnico rojstva Miroslava Vilharja in splošno zadovoljstvo občinstva je z dvema Vilharjevima pesmima revijo sklenila glasbena skupina DU, ki jo vodi Dimitrij Grlj.

Besedilo in foto, Jože Rolih

Šenčurska glasbena srečanja

Društvo upokojencev Šenčur je drugo leto zapored pripravilo Šenčurska poletna glasbena srečanja, v okviru katerih so bili trije koncertni večeri. Na prvem sta navdušila mednarodno uveljavljena umetnika Manca in Benjamin Izmajlov, na drugem je nastopil Godalni kvartet Nova iz Nove Gorice, na zadnjem sta se predstavili uveljavljeni mladi glasbenici, profesorici glasbe v Baslu v Švici: flavtistka Anja Clift iz Slovenije in harfistka Estelle Costanzo iz Italije.

Vse niti dogajanja je prepletal član DU Šenčur Miro Erzin, pesnik in pisatelj ter sploh velik ljubitelj umetnosti, ki pravi, da je smisel poletnih glasbenih srečanj predstavitev dobrih glasbenikov, ne le slovenskih, temveč tudi iz tujine, ki nastopajo s kakovostno, večinoma klasično glasbo. Poudarek je na komorni, srednjeveški, baročni in ljudski glasbi. In ko že omenjam goste iz tujine: lani so gostili glasbenico iz Nemčije, letos iz Italije. Sicer pa DU Šenčur ne pripravlja le Šenčurskih poletnih glasbenih srečanj, ampak tudi glasbena srečanja v jesensko - zimskem času. Vse skupaj se je pravzaprav začelo pred dvema letoma z večerom, ki ga je obarvala avtorska narodno-zabavna glasba, program pa so popestrili s folklorno skupino in predstavitvijo športne družine Prevc, zabavno noto pa

Mezzosopranistka Manca Izmajlova med svojim glasbenim recitalom

je dodal še humorist. Podobno zasnovani so bili tudi ostali večeri v okviru Šenčurskih glasbenih srečanj, ki jih je bilo v dveh dosedanjih sezonah kar nekaj. Letošnja poletna glasbena srečanja so mimo, v DU Šenčur pa že načrtujejo jesenske glasbene večere. O tem, kaj obiskovalce čaka v prihajajoči sezoni, še ne želijo na glas govoriti, saj z vsemi izvajalci še niso dokončno dogovorjeni, zagotovo pa se obetata vsaj dva večera, na katerih ne bo manjkalo avtorske narodno-zabavne glasbe (poudarek je na avtorski), pa tudi humorja in kakšnega zanimivega gosta iz sveta športa ali estradne scene ne. Za Društvo upokojencev Šenčur je organiza-

cija glasbenih srečanj velik izziv; ne samo organizacijski, tudi finančni. In če dodam, da je za obiskovalce vstop prost, se na dlani ponuja vprašanje, kako gre to skozi? »Gre,« pravi Erzin. »Nekaj sredstev smo dobili na razpisu, ki ga je za delo na področju kulture razpisala Občina Šenčur, nekaj prispeva društvo, nekaj pa tudi obiskovalci s prostovoljnimi prispevki.« In dokler bo šlo in bodo obiskovalci prihajali in navdušeni odhajali s teh koncertov, jih bodo prirejali. Pravzaprav si želijo še nadgradnje. Morda s festivalom komorne glasbe, ali kaj podobnega. Ampak to je že druga zgodba, o kateri bomo pisali, ko se bo zgodila.

Slavica Bučan, foto Franci Erzin

Revija upokojskih zborov Dolenjske in Bele krajine

Pokrajinska zveza društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine je v sodelovanju z DU Šentjernej organizirala že 16. revijo upokojskih pevskih zborov naše regije. Prireditev je bila v KC Primoža Trubarja v Šentjerneju, v mesecu maju.

Pevce in pevke je strokovno spremljala gospa Tatjana Mihelčič Gregorčič, ki je za posamezen zbor podala mnenje in dala napotke za delo v prihodnje. Na prireditvi, ki jo je vodila Majda Škof, je bila prisotna tudi gospa Marija Orešnik, predsednica komisije za kulturo pri ZDUS. Vse prisotne in pevke ter pevce je na začetku nagovoril predsednik PZDU Dolenjske in Bele krajine, gospod Jože Jazbec.

Letos je nastopilo 12 zborov z okoli 250 pevci iz društev upokojencev Mirna, Novo mesto, Črnomelj, Straža, Kočevje, Šentrupert, Mirna Peč, Podgorje Stopiče, Mali Slatnik, Metlika, Semič in Šentjernej.

Za popestritev programa so tako kot vsako leto nastopili najmlajši. To sta bila učenca Glasbene šole Marjana Kozine, oddelek Šentjernej. Manca Judež nam je

PZ-DU Mirna Peč med svojim nastopom

ob klavirski spremljavi zaigrala na klarinet, Aleks Franko pa nam je na harmoniki pričaral zvoke španske Seville.

Poslušalce so v dvournem nastopu pevke in pevci očarali z lepoto slovenske ljudske

in umetne pesmi in nas s petjem, ki jih oplemeniti in osrečuje, ponovno spomnili, kako dragoceno in bogato tradicijo zborovskega petja imamo v Sloveniji.

Besedilo in foto, Majda Škof

Ročnodelski krožek Pikapolonice

Že 27 let pod okriljem DU Lovrenc na Pohorju.

28 članic vsako leto prične z delom v mesecu oktobru in to vsak četrtek od 16. do 18. ure v razredu naše osnovne šole. Zadnji teden v mesecu maju pa zaključimo naša ustvarjanja s tri-dnevno razstavo. Naši izdelki v štirih razredih in v veliki šolski avli predstavljajo pravo pašo za oči.

Razstavljamo tudi izven naše občine. Največkrat na občinskih in medobčinskih ročnodelskih razstavah. Sodelujemo pa tudi na mednarodni razstavi ročnih del v Velenju. Ročnodelsko dejavnost uspešno predstavljamo v naši osnovni šoli učencem od 1. do 4. razreda, saj želimo, da se kulturna dediščina spretnih rok ohranja za prihodnje rodove. To so naše **male Pikapolonice**. Dvajset do

Pikapolonice so svoje izdelke postavile na ogled celotnemu Lovrencu na Pohorju

petindvajset otrok naučimo več tehnik kvačkanja in šivanja, seveda pa tudi razstavljajo družno z nami. Nekaj misli naših malih pikapolonic sem strnila v ta prispevek:

Ivana, 9 let

»Všeč mi je kvačkanje in šivanje. Kvačkam si vel trak za na glavo, ta krožek pa obiskujem že drugo leto.«

Urban, 8 let

»Všeč so mi kvačkani izdelki. Veliko kvačka moja teta in sem se želel naučiti. Zašil sem že dva prtička. Sedaj pa kvačkam vzorček šibična in 2x obita.«

Laurena, 7 let

»Letos sem prvič na krožku. Povedala mi je sošolka in sem se pridružila. Od začetka sem se parkrat piknila s šivanko v prst, zdaj pa nič več. Šivam prtiček z motivom snežaka v navadnem vbodu.«

Alina, 8 let

»Za bratca bom kvačkala šal v zeleni in sivi barvi. Zašila sem že dva prtička in se veselim, da bom lahko tudi jaz razstavljala v mesecu maju. Če se zmotim preprosto razparam in se potrudim, da naredim bolje. V pomoč pa mi je moja babica Cvetka.«
Pikapolonice smo sodelovale na modni reviji z lastnimi kreacijami na povabilo

plesne skupine Habibah. Ob tednu otroka v mesecu oktobru smo skupaj z osnovnošolci organizirali ročnodelsko delavnico na temo **Naučimo se šivati gumbe in delati cofke**.

Posebna zahvala velja naši ravnateljici Mariji Osvald Novak, saj ima izreden posluš za naša ustvarjanja v osnovni šoli. Redno obiskujemo tudi druge podobne razstave, izmenjujemo vzorce, se družimo z ostalimi ročnodelci in tako širimo dobro voljo. Prijateljstva se učimo sproti in ohranjamo dobre socialne odnose v tretjem življenjskem obdobju.

*Marjana Perklič, foto OŠ
Lovrenc na Pohorju*

Da se mnogi naši člani ukvarjajo tudi s prozo in liriko, ni nobena skrivnost. Pod okriljem Društva upokojenih prosvetnih delavcev Slovenije, DUPDS potekajo številni krožki, delavnice in izobraževanja. **Marica Androjna** je članica literarne sekcije Glasno branje, ki deluje v Vodnikovi domačiji v Ljubljani pod vodstvom Lade Zei. Poslala nam je dve pesmi. Prvo je napisala ob 1. obletnici DCA Kunaverjeva, kjer je obiskovala telovadbo in vodila literarni krožek, z drugo, pesmijo o Beli krajini, pa je sodelovala na natečaju z naslovom **Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti** ..., ki ga je organiziralo slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine ob 140 letnici rojstva Otona Župančiča.

DCA Kunaverjeva

Dan je lepši in bogatejši,
pogled v življenje pa vedrejši, ko v
Naš dnevni center prihitimo
in se kolegic razveselimo.
Ej, kako prešerno se smejemo,
ko ob kavici, čaju, ... posedamo.
Vsak dan je tu veliko aktivnosti,
vsako uro, prav vse dni.
Najraje telovadimo in se razgibamo,
da vitalne še naprej ostanemo.
In joga, pranajama, chi gong, thai ci ...,
vzhodni elementi so nam znani vsi.

Celo joga smeha za lepše dni,
tudi tuje jezike »osvajamo« mi.
Ene lepo pojejo, druge z Darjo plešemo,
tretje svoje pesmi recitiramo.
Nove izdelke ustvarjamo,
slike naslikamo, rožice kvačkamo ...
Tadeja nas vodi prav skrbno,
njen nasmeh žari močno.
Enkratne vse naše prostovoljke so,
ki skrbijo za nas res srčno.
Radi bomo v DCA hodili kot doslej,
da bomo zdravi, veseli ... še naprej.

Pesem Beli krajini

Na Dolenjsko in čez Gorjance me vleče srce.
Na mladost, ki je mimo, spomini ožive.
Čeprav to gorovje ločuje, združuje ljudi,
ki tu in tam pridno delajo in v slogi živijo vse dni.

Ata Vinko je komat očistil bleščavo,
v zapravljička zapregel kobilu Pramo,
z Rake po cesti počasi v Novo mesto,
kjer nas je na postaji počakal zvesto.

Mi pa na počasni vlak, ki je sopihal:
Birčna vas, Uršna sela. Rožni dol ...
V Črnomlju nas je stric Žabkar čakal,
pipico zavihal in belokranjca natočil.

Eno leto sem pri stricu živela,
čar belih narodnih noš doživela.
Belokranjci so srčni, dobri ljudje,
v deželi grozdja mi lepo bilo je.

Veliko kolegic in odlična fotografa,
dobre znance, sem tam spoznala,
z Vesno na Doblčki gori praznovala,
saj rojstni dan na isti dan imava.

Rada vračam se v to krajino belo,
prijateljice obiskujem in je veselo,
spominjamo se nekdanjih dni,
z metliško črnino nazdravimo si.

Vsak letni čas ima svoje zakonitosti

Čuvajmo se sonca, sopare, prepaha in fizičnega napora

Čeprav so poletni meseci bolj kot ne namenjeni dopustom, uživanju v naravi, ali posedanju v domačem naslanjaču na vrtu, balkonu, ali pa na klopek bližnjih parkov, ta čas prinaša tudi kar precej nevšečnosti, na katere niti ne pomislimo. V vročih poletnih dneh so namreč pogoste dehidracije, zastrupitve s hrano, opekline, alergije. Kako poletje preživeti s čim manj nevšečnosti, predvsem takimi, kakršne smo omenili uvodoma, smo se pogovarjali z našim stalnim sodelavcem, specialistom interne medicine, dr. Svetom Vitorovičem, ki ste ga v minulih mesecih vzeli za svojega, saj je odgovoril že na številna vaša vprašanja.

Če izpostavimo poletni čas, zanj veljajo z zdravniškega vidika posebna pravila, tako kot veljajo za zimski čas. Ena od nevarnosti, ki povzroča veliko težav, posebno starejšim, je predvsem visoka temperatura in visoka vsebnost vlage v zraku. Kadar je vročina zares neznosna, se tudi mnogo bolj potimo, zato moramo ob takih dneh zaužiti vso tisto tekočino, ki jo s potenjem izgubimo. Zaščititi se moramo tudi pred neposrednim vplivom sončnih žarkov, da ne pride do toplotnega udara, ali povedano po domače – sončarice, saj je znano, da do tega pride v okoliščinah, ko se telo pregreje zaradi nezmožnosti odvajanja toplote.

Mnogi med nami se še vedno odpravimo poleti na morsko obalo. Velja za starejše osebe enaka pazljivost kot za mlajše? Recimo, v vodo nikdar prejeti, ne s polnimi želodci, s čepico na glavi?

Seveda! Na vstop v vodo, ki je praviloma bolj hladna kot zrak, se moramo pripraviti. Ob stiku z mrzlo vodo se žile skrčijo, lahko pride celo do motenj srčnega ritma. Predvsem so pri takih naglih spremembah temperature ogroženi bolniki s srčno

žilnimi boleznimi, ki naj vstopajo v vodo počasi. Svetujem, da je še najpametneje stopiti v morje ali jezero do višine kolen in se z dlanmi oprhati po vsem telesu, da omilimo temperaturno spremembo, ki nas čaka potem, ko zaplavamo v vodi.

Kaj pa tisti, ki ostajajo doma in prisegajo na sprehode v naravo, v hlad bližnjih gozdičev in na trate ob ribnikih ali jezerih?

Redni sprehodi so vedno dobrodošli, saj zmerne telesne aktivnosti ne smemo nikoli zanemariti. Nespametno bi bilo v najhujši pripeki oditi denimo v Tivolski park ali na Ljubljanski grad. Želim poudariti, da naj bo telesna aktivnost zmerna in »po pameti«, dobro pa je, če se nameravamo odpraviti v parke ali gozdič, da se zaščitimo tudi pred ugrizi klopotov, od doma pa se odpravimo v jutranjih ali večernih urah. Predvsem pa velja - ne precenjujemo svojih zmožnosti.

Poletna sopara je tudi velika nadloga. Mnogi starejši pravijo, da takrat težko dihamo, da je nevzdržno?

Seveda! Soparno vreme tudi mlajšim ljudem povzroča nemalo

težav, kaj šele starejšim, ki jim moči pešajo. Kadar je soparen dan, torej dan, ko je v ozračju visoka vlaga, takrat težje izdihamo vodno paro, ki sicer hladi naše telo. Pa tudi znoj takrat težje izločamo, kar še dodatno obremenjuje naš srčno žilni sistem. Posledično lahko ob takem vremenu pride do številnih težav, med katerimi je tudi težka sapa, ki ste jo omenili uvodoma.

Je koža starejših oseb bolj občutljiva za sončne žarke kot koža mlajših ljudi?

Koža je živ organ, ki se v času različnih starostnih obdobj močno spreminja. Od nežne kože dojenčka prek najstniških let z nagnjenostjo k aknam do gub v starosti. Vsaka faza ima svoje zahteve, na nas pa je, da moramo poskrbeti da bo naša koža ostala zdrava in bo po videzu in občutku v svoji naravno najboljši formi, ne glede na starost. Nesporno je, da je koža pod vplivom sončnih žarkov močno obremenjena z vplivom UV sevanja in je pri starejših ljudeh enako obremenjena, vendar pa so presnovni procesi v koži starejših ljudi nekoliko počasnejši, zato moramo z njo skrbeti z vso pozornostjo in jo varovati pred sicer prijetnimi sončnimi žarki.

In, če vendarle pride do sončnih opeklin, kaj svetujete?

Opeklino so lahko prave opeklino. Take, kot če bi se v kuhinji poparili z vrelo vodo. Če mislimo da smo utrpeli sončno opeklinino, navadno nas na močno pordelo kožo opozorijo druge osebe, moramo ostati v senci. Prizadeto kožo hladimo in uporabljamo protibolečinska zdravila, če nas opeklino bolijo. V primeru močnejših opeklin pa moramo obvezno poiskati zdravniški nasvet in pomoč. Za omilitev sončnih opeklin pa uporabimo različne hladilne kreme pa tudi jogurt, ki blagodejno deluje, ko ga naneseemo na prizadeto mesto.

Boste tudi vi rekli, da stanovanja ne zračimo preko dne, ko je zunaj 30 in več stopinj, ampak ponoči ali vsaj takrat, ko sonce zaide?

Seveda bom! Stanovanje temeljito zračimo ponoči, podnevi pa oken naj ne bi odpirali, da ohranimo kolikor se le da nižjo no-

tranjo temperaturo. V kolikor pa imamo klimatsko napravo, pa naj bo razlika med notranjo in zunanjo temperaturo 5–7 stopinj.

Omenili ste klimatsko napravo. Te so sicer dobrodošla novost v naših domovih, avtomobilih, ampak ljudje z njimi radi pretiravamo. Ravno zaradi njihove rabe je poleti mnogo več prehladnih obolenj kot pa v zimskih dneh. Kaj menite vi?

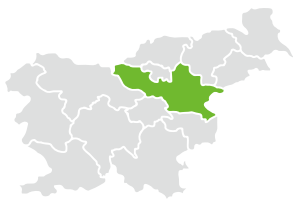
Klimatske naprave so izvrstna tehnična novost za omilitev vročine, vendar ob hlajenju zrak tudi osušijo, kar slabo vpliva na dihalne poti in samo sluznico. Zato moramo zares paziti, da naših prostorov ne ohlajamo preveč. V poletnih mesecih je poleg hlajenja zelo pomembno tudi sočasno nižanje stopnje relativne vlage v zraku, ki je pravzaprav glavni vzrok slabega počutja in povečanih nevarnosti z respiratornimi obolenji. Pomembna funkcija novejših klimatskih naprav pa je čiščenje zraka, saj ima klima vgrajene zračne filtre, ki zadržujejo umazanijo (prah, cvetni prah, cigaretni dim), zato je zelo pomembno, da te filtre po navodilih proizvajalca vsake toliko časa zamenjamo, da ne pride do patogenih klic v sami napravi, kar pa bi bilo še bolj škodljivo za naše zdravje kot navaden prehlad.

Če se moramo pozimi čuvati pred poledico in posledično padci in pogosto hudimi poškodbami, kaj lahko svetujete za konec tega pogovora za poletni čas?

Vsak letni čas ima svoja pravila. Nekoč smo poznali štiri letne čase, ki pa so v teh spremenjenih klimatskih razmerah bolj kot ne izjema. Pravih pomladi ni več, tako kot ne pravih zim, imamo le še ekstremne prehode iz zime v poletje in iz poletja v neka-kšno zimo. Vendarle pa velja osnovno pravilo, in če se ga bomo držali, bomo naredili veliko. Namreč, tako kot se po pameti pozimi toplo oblečemo in se ne izpostavljam po nepotrebnem mrazu, ima tudi poletni čas svoja pravila, o katerih sva se pogovarjala, in ob njihovem doslednem upoštevanju bomo svoje zdravje krepili in ga ohranjali.

Črt Kanoni

OSREDNJE-SLOVENSKA

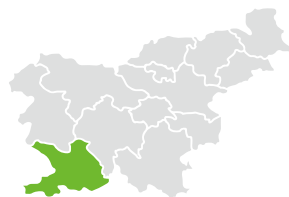
Na Špici je špica!

Jutro, 19. junij, z Bicikljem se pripeljem na Špico in parkiram. Gospe in gospodje se pretegujejo, lovijo ravnovesje na eni nogi, se prepogibajo in čepe obmirujejo. Tako oni začnejo svoj dan, pripadniki zdravega gibanja z imenom Društvo Šola zdravja. Pogled na mirno zeleno, ki se razliva pred nami, je presenetljiv v svoji preprosti lepoti. Po polurni vadbi je čas za pogostitev: pikamo narezane dinje s tem in onim prelivom, zobamo paličke, ki gredo rade za zobe in jih je zato treba poplakniti, z likerjem ali z vodo, po izbiri.

Skupina Špica je začela svojo zgodbo 1. 4. 2012, ko je ta prostor zasedala le trava in nekaj lepih, mladih vrb. Ko je Savica, vodja vadbe in ustanoviteljica skupine, hodila leto poprej vadit na Livado, so jo nagovarjali, da po izobraževanju in nekaj pridobljenih izkušenj osnuje novo skupino na Prulah. Savica se posmeje, da takrat še ni vedela, da bo prostovoljka, a je danes z vsem srcem, in ni dneva, da bi manjkala. Skupino je ustanovila sama, tako da je delila listke po hišah in prijateljicam, ki so potem povabile svoje prijateljice. Njihova jutranja vadba se je začela z 12 članicami. Danes skupina šteje 35 članov, od tega je 5 moških. Zdaj pa novi člani pridejo kar sami. Prav vadba je tisto, kar jih požene v nov dan – Ani in Majdi ni težko vstati vsako jutro ob 6.00, da bi se počasi uredili, pozajtrkovali in nato odkorakali na Špico. Savica pravi, da so med seboj zelo povezani, skrbijo za vsakega posameznika in si pomagajo, če je potrebno. Občutek skupnosti in pripadnosti ter predvsem skrb za sočloveka jim je nekaj normalnega, privzgojeno še iz težkih časih otroštva. Vse tri gospe so rojene v času 2. svetovne vojne in so mi povedale marsikaj zanimivega: Ana z Vipave se spominja, kako so v vasi predle volno in pletle tople nogavice za partizane, jim nosile v gozd priboljške spečene za veliko noč in božič. Savica, njena teta je bila aktivistka OF, je bila še otroče v vozičku, ko je jokaje na kontrolnih točkah dosegla, da ju s teto niso tako natančno pregledovali. Tako so lahko skrita sporočila neometano potovala v okupirano Ljubljano. »Ker je bilo

hrane malo zaradi žičnate ograje okoli mesta, smo razprodali vse, kar je bilo vrednega, da smo kupili osnovno živež.« Majda, ki je rojena ravno 6. aprila, se spominja, da so na njen rojstni dan, ko so bombardirali Beograd, čisto pozabili, kar pa ni nobenemu štela v zlo. »Vojna je nekaj najhujšega, kar lahko doleti človeka,« pravi. Četrtno skupine predstavljajo gospe starejše od 80 let, Ana in Majda pa jih štejeta 92. In s prihodom vedno prehitita vse ostale, čeprav si ena pomaga s palicam, druga s hojico. Slednjo je Ana pridobila pred kratkim, po padcu in zlomu kolka. »Kar odneslo me je,« pravi, »potem sem ležala na tleh in čakala do jutra, da sem potrkala sosedom na steno in so ti prišli na pomoč.« Ja, nič kaj lušno ni biti sam doma, ko se take reči zgodijo. Majda, njena »sošolka« iz Šole zdravja, je vedno ob njej – dopoldan, ko gresta na vadbo in popoldan, ko rešujeta križanke, ali gresta kam na krajši potep. »Botanični vrt je krasna izbira za tople poletne dni,« pravita. Ravno prav velik, z močno senco in prijetno kavarnico. V parku je vedno kaj za občudovati: mogočna drevesa, pisane rože, migetajoči ribnik, razposajene šolarje, v tablice z napismi zagledane turiste in obiskovalce kar tako. A na Špici je najlepše! Pogovor ob jutranji kavi je minil, kot bi trenil. Člani Šole zdravja so se počasi razkropili – vsak po svojih obveznostih, ki jih tudi v teh letih ne manjka. »Koliko zanimivih zgodb skrivajo v sebi in kako z veseljem zrejo v vsak trenutek,« sem pomislila. Tudi starost je lahko lepa, če jo imaš s kom deliti.

Besedilo in foto, Mimi Šegina

JUŽNA PRIMORSKA

Srečanje primorskih upokojencev

Upokojenci Primorske smo se v soboto zbrali na tradicionalnem srečanju, ki ga je letos gostilo Društvo upokojencev iz Pivke. Primorska Pokrajinska zveza društev upokojencev je razdeljena na severni in južni del, takšna srečanja pa so priložnost za spoznavanje in povezovanje obeh enot. Poleg številnih upokojencev so prišli v Pivko predsednik ZDUS Janez Sušnik, predsednik PZDU Južne Primorske Mirko Miklavčič in podpredsednik PZDU Severne Primorske Franc Komac. Častni pokrovitelj srečanja je bil župan Občine Pivka Robert Smrdelj.

Predsednik Društva upokojencev Pivka mag. Evgen Primožič je v pozdravnem nagovoru poudaril naloge, ki jih imajo društva upokojencev – primarno je to skrb za zaščito starejših v svojem okolju. Predsednik ZDUS Janez Sušnik je opozoril na krivice in odrekjanja, ki so jih bili upokojenci deležni v preteklosti. Zveza društev upokojencev povezuje in opozarja pristojna ministrstva, da se mora gospodarska rast poznati tudi pri usklajevanju pokojnin in pogojih upokojevanja. Prizadevati si moramo za sprejetje zakona o dolgotrajni oskrbi, saj kot starajoča se družba tega problema ne smemo odpraviti na rob. S tem sta se strinjala tudi predsednika pokrajinskih zvez.

Župan Občine Pivka Robert Smrdelj je povedal, da v Pivki načrtujejo izgradnjo doma starejših. Opozoril je, da so starejši pomemben del skupnosti, zato si na vseh ravneh prizadevajo, da bi Pivka postala starejšim prijazen kraj.

Ana, Savica in Majda

Častni gostje prireditve so bili veseli množičnega shoda

Kulturna sekcija Društva upokojencev Pivka je pripravila pester kulturni program. Uradni del srečanja se je zaključil po primorsko – Ženski pevski zbor DU Pivka, Rožmarinke in Moški pevski zbor Pivka so z občinstvom zapeli Vstajenje Primorske.

Društvo upokojencev Pivka se je zahvalilo Občini Pivka in številnim prostovoljcem za pomoč pri organizaciji srečanja. Dogajanje se je preselilo na ploščad pred Krpanovim domom, kjer so upokojenci ob glasbi spletli številne nove vezi.

Jožica Knafelc, foto Andrej Knafelc

Izlet v Logarsko in Šaleško dolino

Komaj se je sobotno jutro prevešalo v dan, že smo upokojenke in upokojenci DU Piran hoteli s prtljago na avtobusne postaje po območju občine Piran. Z avtobusom smo se odpeljali mimo Kopra in se ustavili na jutranji kavici na Lomu. Od tu smo nadaljevali pot do Mozirja in tu pobrali vodičko Hermino in njenega moža Franca Šegovca, legendo ansambla Štirje kovači.

V Radmirju smo si ogledali cerkev Sv. Frančiška in dragocene mašne plašče, darila Marije Terezije in drugih državnikov. Po ogledu nas je prijatelj Franc razveselil z borovničkami, ki so bile aperitiv pred dobro malico. Po malici smo odšli v Logarsko dolino, si ogledali slap Rinka in na poti iz Logarske doline naleteli na zaporo ceste in si nato v živo ogledali 4. etapo kolesarske dirke po Sloveniji. Po odprtju ceste smo se ustavili v Solčavi in si ogledali muzej ter si privoščili popoldansko malico s savinjskim želodcem in drugimi dobrotami. Pot nas je nato vodila v Mozirski gaj v »raj med nasadi rož«. Po ogledu smo se odpeljali mimo Šoštanja, si iz avtobusa ogledali »znameniti TEŠ 6« in nadaljevali pot do Topolšice. Tu smo se namestili v hotelu Vesna in odšli na slastno večerjo. Že na vse zgodaj, takoj po zajtrku, smo naslednji dan ob 8. uri nadaljevali pot do podzemne jame Pekel. Hoteli smo videti »hudiča«, vendar glej ga zlomka, ravno ta dan je bil odsoten in tako smo vsi živi in zdravi prišli iz pekla v raj. Od tu nas je pot vodila v Galicijo, kjer smo imeli na kmetiji Podpečan degustacijo sirov ter ogled kmetije.

Nato smo odšli v Žalec, na ogled ekomuzeja hmeljarstva in pivovarstva Slovenije. Po ogledu smo odšli do fontane piv »zeleno zlato«. Tu smo dobili vrčke in pivo je teklo v potokih po našem grlu. Čas je tako hitro minil, da smo pozabili na uro in čas kosila. Po kosilu smo se zakoncema Šegovc zahvalili za njihov trud in dolgoletno sodelovanje in jima podarili skromno darilo. Po slovesu smo se odpravili proti domu. Dvodnevni izlet je minil v prijetnem

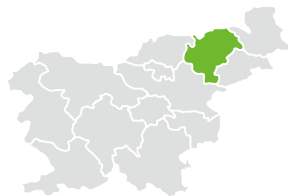

Skupinska fotografija z nepozabnega izleta

druženju in zelo zanimivem spoznavanju lepot Šaleške in Logarske doline.

Zahvala gre vsem udeležencem in organizatorjem izleta, še posebej pa vodički Hermini.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

ZGORNJE PODRAVJE

Obujen spomin na Borštnika

Člani Kluba upokojenih delavcev Ministrstva za notranje zadeve Maribor so se odpeljali na ogled rojstne hiše Ignacija Borštnika, našega prvega profesionalnega gledališkega igralca. Sprejel jih je predstavnik Kulturnega društva Ignacija Borštnika Cerklje in jih seznanil z zgodovino in spomeniki kulturne dediščine v občini Cerklje.

Na poti do rojstne hiše velikega gledališčenika, so si ogledali še baročno cerkev, Plečnikovo vežico, Plečnikov spomenik posvečen Davorinu Jenku, slovenskemu skladatelju ter številne spomeniško zaščitene stavbe. Hiša, v kateri je Borštnik preživel svoja otroška leta, je stara okoli 200 let. Na hiši je spominska plošča, v parku pa njegov doprsni kip. Ob ogledu hiše so izletniki dobili

Udeleženci izleta so spoznali pestro kulturno zgodovino Cerkelj in okoliških krajev

vpogled v njegovo življenje in delo. Prvega julija letos, ob njegovi 160. letnici rojstva, so na dvorišču njegove rojstne hiše posadili potomko najstarejše trte na svetu z mariborskega Lenta. To obletnico pa so s svojim obiskom počastili tudi člani Kluba. Letos pa bomo lahko v Slovenskem narodnem gledališču Maribor spremljali že 53. festival Borštnikovega srečanja s podelitvijo prstana. Ker so bili na Gorenjskem, so si ogledali še lepo urejen Park Brdo in se s kabinsko žičnico odpeljali na Krvavec. V najvišje ležečem hotelu v Sloveniji so si privoščili okusno domače kosilo ter uživali v lepotah narave ob prekrasnem sončnem vremenu.

Doživeli so čudovit, skoraj neponovljiv dan. Ob prijetnem druženju so spoznali delček kulturnih in naravnih lepot naše domovine.

Besedilo in foto, Mirko Ploj

ZASAVJE

Teden upokojencev

Teden upokojencev posameznih društev je prireditev, ki jo je pred leti priporočila Zveza društev upokojencev Slovenije, kjer so v tednu dni potekale predvsem športne igre in tekmovanja. V okviru Zveze DU Litija in Šmartno pri Litiji so športne igre potekale vsako leto v drugem kraju, običajno septembra. Teden so zaključili z družabno prireditvijo in kulturnim programom. Tako so prireditev organizirali v Litiji, Šmartnem pri Litiji, v Gabrovki, na Dolah pri Litiji, Kresniškem vrhu ... S prenehanjem delovanja občinske Zveze je zamrl tudi Teden upokojencev na litijskem področju.

V DU Litija pa je še vedno tla želja po organizaciji Tedna upokojencev, ki se je ponovno realizirala leta 2016. Enotedenske prireditve so vsebinsko obogatili in niso bile omejene le na športna tekmovanja. Srečali so se pevci, citrarji, literarna skupina, člani ustvarjalnih delavnic so v svojo sredo povabili otroke iz vrta in nastalo je trdno medgeneracijsko sodelovanje, razstavili so rokodelske izdelke. Prvo leto je bila posebnost organizacija okrogle mize z naslovom *Skrb za starejše in medgeneracijsko sodelovanje*. Voditelj okrogle mize, Karlo Lemut, je k sodelovanju povabil organizacije, ki se profesionalno ukvarjajo z dejavnostmi za starej-

še in društva, ki to delo opravljajo s številnimi prostovoljci. Namen je bil, da predstavijo svoje delo in ob zaključku podajo tudi predloge za izboljšanje položaja starejših, župan pa je obljubil, da bo ponovno oživil delo Sveta za starejše pri Občini Litija. Da bi slišali dobre prakse društev upokojencev, ki delujejo na litijskem, šmarskem prostoru in v okolici, je predsednica DU Litija, Irena Kramar, na srečanje in pogovor povabila predsednike omenjenih društev. Tako je bil eden izmed dni v Tednu upokojencev namenjen pogovoru in predstavitvi dela drugih. Letos je bil Teden upokojencev DU Litija zelo pester in vsebinsko najbogatejši, saj so obeležili dvajseto organizacijo srečanj UPZ Zasavja in Posavja, v sodelovanju z Zasavsko pokrajinsko zvezo in JSKD Območno izpostavo Litija. Spomnili in zahvalili so se vsem kadarkoli sodelujočim zborom, njihovim zborovodjem ter društvom. Prireditev v Kulturnem centru Litija je popestrila razstava slik, fotografij in rokodelskih izdelkov. V tem tednu so jih obiskali tudi prijatelji iz DU Maribor-Tabor, ki se že dolga leta srečujejo izmenično v Litiji in Mariboru.

Tretji dan je bil izpolnjen s koncertom citrarjev Srebrne strune. Odvila so se športna tekmovanja v kegljanju, balinanju. Zadnji dan, navadno petek, je rezerviran za družabno srečanje s srečelovom. In tudi letos je bilo tako. V DU Litija si želijo, da se oglasijo tisti, ki še organizirajo Teden upokojencev. Nove ideje in dobre prakse so vedno dobrodošle.

Milena Dimec, foto Milan Amon

20 let Socialne sekcije in organizirane skrbi za sočloveka v DU Litija

V leto 1998 sega začetek organiziranega delovanja Socialne sekcije s pobudnico, ustanoviteljico in vodjo takrat imenovane Komisije za socialno problematiko, Milo Grošelj, ki je vztrajala tri volilna obdobja, kot članica pa je aktivna še danes. To je bil in je čas prostovoljstva, nesebične in strokovne pomoči, obiskov, pogovorov ... Njeni člani so »nevidni in neslišni«, a zelo pomembni in nepogrešljivi, saj poznajo razmere članov, njihove potrebe, želje in socialne razmere.

Že dvajset let opravljajo svojo človeško funkcijo. Skrbijo za stike s člani, ki ne morejo sami aktivno sodelovati v društvenih aktivnostih, za člane v visoki starosti in za tiste, ki so v domu. Še posebej je to pomembno v današnjem času, v hitrem življenjskem tempu, ob neugodnih socialnih razmerah in s tem povezanimi problemi.

Druženje na prostem ob lepem vremenu je vsekakor recept za uspeh

Priznanja za požrtvovalno delo

Zdi se, da postaja socialni čut varovalo, da se pomaga vsakemu, ki je pomoči potreben. Delo sekcije poteka vse leto in ni nikoli končano, zato tudi ne štejejo rezultatov v številkah, ampak so pomembni ljudje; vsak posameznik. Zato ni naključje, da so člani sekcije sprejeli izziv in tako je leto 2004 zaznamovano kot začetek programa Starejši za starejše, za boljšo kakovost življenja doma. Ves čas člani bogatijo svojo dejavnost in leta 2007 so osnovali, v sodelovanju z Domom Tisje – domom starejših občanov, pogovorno skupino Optimisti. Druga skupina, Čaj ob petih, pa ima že tri desetletja dolgo pot. Zberejo se spontano, brez obveze, da je potrebno priti. Pogovorijo se o vsakdanjih stvareh in poskrbijo tudi za peko peciva za družbene potrebe, včasih tudi pletejo, kvačkajo, klekljajo. Prostovoljstvo je dobilo potrditev, da delajo prav, da opravljajo veliko delo, leta 2017 s priznanjem Ministrstva za delo, družino in šport, saj je DU Litija pridobilo status humanitarne organizacije. Prostovoljci na leto obišejo od 500 do 600 članov na njihovih domovih ali v obeh enotah doma starejših. Okrogle mize so bile do sedaj tri: 2001 je bila prva v organizaciji ZDU Litija, z naslovom *O kakovosti življenja starejših v Občini Litija*. 2009 so udeleženci razpravljali *O položaju starejših in medgeneracijskem sodelovanju*. 2016 pa so govorili *O skrbi za starejše in medgeneracijskem sodelovanju*. V programu dela društva za leto 1998 je bilo odločeno, da je ustvarjalno, umetniško, jezikovno, rokodelsko delo ... vključeno v Kulturno-umetniško sekcijo. Krožek ročnih del pa je deloval že leta 1995. Ustvarjalna dejavnost je bila bogata, saj je bilo ob 50-letnici društva (2001) predstavljeno bogastvo ustvarjalcev na samostojni razstavi. Ustvarjalnice so se močno razmahnile po letu 2006. Kasneje so postale del Socialne sekcije. Srečanje starejših nad 80 let je bilo prvič organizirano ob zaključku leta 2003 v prostorih društva; ločeno za osemdesetletnike in posebej za devetdesetletnike. Kasneje, in še danes, je druženje skupno, v večjih prostorih, zunaj društva. Ob praznovanju je bila letos Socialni sekciji podeljena Pisna zahvala društva ob 20-letnici delovanja, Mili Grošelji naziv Častna članica društva, enako priznanje je dobil tudi Viktor Čebela. Ana Ponebšek, ki je članica DU Litija že 21 let, je prejela Srebrno plaketo za prostovoljstvo v projektu Starejši za starejše in za predano delo v sekciji.

Milena Dimec, foto arhiv DU Litija

V Pilštanju se človek nikdar ne naveliča lepota

smo tisti dan obiskali njegovo čebelarstvo, smo bili veseli, da nas je sprejela tako čudovita, izobražena osebnost s področja čebelarstva in poznavanja čmrljev. Marsikdo do takrat ni vedel, da ima Pilštanj takšnega strokovnjaka. «K prijetnemu vtisu je svoje dodala še degustacija petih vrst medu s pirinim kruhom. Izletnike so navdušile tudi zgodovinske znamenitosti kraja. Pilštanj je bil namreč skozi zgodovino izjemno pomembno središče, kar kaže tudi častitljiva obletnica šolstva v kraju. Pred dvema letoma so proslavili že 550 let! To malemu kraju daje poseben pečat, ki so ga začutili tudi izletniki.

MBP, foto Tone Hraštnik

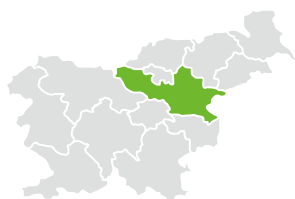
Srečanje učencev z učitelji po 50 letih

Da se medgeneracijsko sodelovanje dogaja v vse bolj pristnih oblikah, dokazuje tudi dogodek v Lučah ob Savinji, kjer so se na tamkajšnji šoli srečali upokojeni nekdanji učenci, nekateri tudi učitelji te šole ter sedanji učenci z ravnateljico Andrejo Urh.

V četrtek, 7. junija, je bilo ob 50-letnici zaključka osnovnega šolanja takratnega zaključnega letnika 1967/68 organizirano srečanje sošolcev OŠ Blaža Arničja iz Luč, zaključnega letnika 1968 ter njihovih učiteljev. Na nekdanji šoli v Lučah so jih sprejeli sedanja ravnateljica Andreja Urh in učenci, ki so jim pripravili posebno spominsko učno uro, zapeli njihovo šolsko himno ter popestrili dogodek tudi s svojo mladostjo. Od vstopa v šolo 5. sep-

Po petdesetih letih spet sestri v šolske klopi ni mačji kašelj

CELJSKO

Čebelice in troti z Ostrožnega

Društvo upokojencev Ostrožno je junija pripravilo zanimiv izlet v Pilštanj. Ogleдали so si Čebelarstvo Kozmus, Kuko-vičev mlin in turistično kmetijo Pirš, kjer so imeli kosilo. Kot pravi Marija Jevnišek, jih je najbolj navdušilo Čebelarstvo Kozmus, ki ga vodi priznani čebelarski strokovnjak dr. Peter Kozmus:

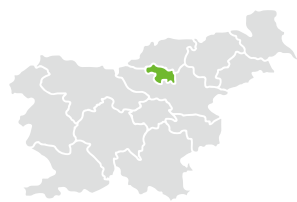
»Njegova razlaga nas je tako pritegnila, da smo skoraj vsi postali čebelice in troti. Dr. Peter Kozmus je aktivno sodeloval in skoraj v celoti pripravil vse potrebno, da je 20. maj svetovni dan čebel – prvič ga je svet praznoval letos. Skupaj z dvema soavtorjema je izdal knjigo *Brez čebel ne bo življenja*. Kot čebelarski strokovnjak je tudi podpredsednik Svetovne čebelarske organizacije. Vsi, ki

tembra 1960 je po osmih letih uspešno zaključilo osnovno šolo 32 učencev, ki so se po zaključnem šolanju na srednjih in visokih šolah pretežno zaposlili v domačem kraju ter Zgornji Savinjski dolini. Srečanja se je udeležilo 18 učencev, štirje so v pol stoletja preminili. Takratnemu predsedniku razreda Tonetu Pečovniku so po nagovoru prisotnim sošolcem »starodobnikom« in učiteljem podaljšali mandat za nedoločen čas. Srečanje upokojencev nekdanjih šolarjev te šole pa se je nadaljevalo v družabnem vzdušju na tamkajšnji sosednji domačiji, stari in odlično ohranjeni, delno spremenjeni v muzej, Juvanovi hiši, ki krasi Luče in je domovanje Jaka ter Bernarde Matijovc.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Še skupinska zlatoporočna fotografija za spomin na jubilejno srečanje

ŠALEŠKA

37. tradicionalno srečanje zlatoporočencev Šaleške PZDU

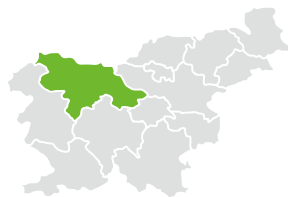
Ne le izjemen spektakel, tudi solze sreče in jubilejno druženje »zlatih« parov

Dogodek, ki se je odvijal 4. julija v znanem gostišču Pod Jakcem v Velenju (kompleks Gorenja), je bil vrhunec aktivnosti Šaleške pokrajinske zveze DU (ŠPZDU), ki krasi vodstva vseh povezanih DU s področja treh občin in kluba upokojencev Gorenje. V svečanih oblekah se je na slovesno-družabnem srečanju zbralo 32 parov zlatoporočencev in štirje diamantni pari is 65-letnim stažem.

Na slovesnosti so jih spremljali predstavniki matičnih društev upokojencev ter vodstvo in predstavniki odbora za kulturo pri ŠPZDU Velenje. Zbrane je nagovoril podpredsednik ŠPZDU Velenje in predsednik DU Velenje Janez Vedenik, ki je v svojem nagovoru poudaril pomen družine za slovensko družbo, za družinsko vzgojo otrok in kot stebre kakovostnega življenja vse od poroke do zadnjih dni. Vedenik je namenil priznanje in čestitke vsem, ki omogočajo druženje in obeležitev tako imenitnega jubileja (50 let skupnega življenja) ter štirim diamantnim parom (kar 65 let). Največ zaslug pri tem je pripisal občinam Šmartno ob Paki, Šoštanj in MO Velenje z njihovimi župani Janku Kopusarjem, Darku Menihu in Bojanu Kontiču, ki zagotavljajo pomembna sredstva za delovanje vseh društev in ŠPZDU Velenje, kamor je vključenih več kot 5000 tisoč upokojenih članov. Vsi po vrsti so se zavzeli, da bodo pomagali tudi v prihodnje, saj so z aktivnimi upokojenci povezani v krajevnih aktivnostih, pomagajo pa tudi v družinah, kjer so v teh časih še posebej pomembni dejavniki socialnega varstva, samopomoči in kulturnega izročila. **Župan MO Velenje** Bojan Kontič je v nagovoru med drugim povedal: »Za vami je dolga prehojena pot, na kar ste lahko zelo ponosni. Mi, ki korakamo za vami, smo ponosni na vas, na vaše delo in poslanstvo. Upokojenci ste tisti, ki se dobro organizirate, vključujete v lokalno skupnost in se znate imeti lepo in dobro. Verjamem, da v vseh treh občinah nudimo dobre stvari, ki nam jih marsikje zavidajo. Vi ste s svojo vztrajnostjo in potrpežljivostjo dokazali že marsikaj in dostikrat ni bilo enostavno.« Vodja odbora za kulturo ŠPZDU Velenje Bernarda Kočever pa je v svojem nekoliko nostalgичnem osrednjem nagovoru prisotnim parom – jubilentom

povedala: »Beseda poroka nas ponese v čas, ko smo bili mladi, zaljubljeni in naša največja želja je bila, da bi ta dan postal nepozaben, najlepši, najbolj svečan, dan najlepših sanj. Ko smo si izrekli zaveze ... *obljubljam, da ti bom ostala zvesta v sreči in nesreči, v bolezni in zdravju, da te bom ljubila in spoštovala vse dni svojega življenja, delila si bova dobro in slabo, s teboj bom do konca najine skupne poti* ... smo postali eno. Stari rek pravi: *Ljubezen je lepa, ko vzklije, še lepša je, ko se razvije*. Poroka pa ji da vonjavo, ki jo spremeni v žlahtnost pravo. A vedita, da take idile ni, da se oko kdaj pa kdaj ne zarosi. Šele takrat se začne pravo življenje. Pričnejo se dnevi učenja, strpnosti, prilagajanja in usklajevanja, ki se ne končajo nikdar. Pravijo, da je uspešen zakon odvisen od dveh stvari. Da najdeš človeka in da si sam pravi človek. V imenu ŠPZDU Velenje in vseh nas, ki smo vam pripravili to imenitno srečanje, vam čestitam za vaš jubilej in vam zaželim zdravja, veselja in radosti na vaši skupni poti življenja.« Nato pa so najuspešnejšim posameznikom in ekipam v devetih najbolj obiskanih športnih dejavnostih v katerih »športa« okoli 400 posameznikov podelili pokale in priznanja, čestital pa jim je predsednik komisije za šport in rekreacijo, Boris Zajc. Voditeljski par Karl Drago Seme in Milan Tepej sta ob izjemnem pevskem nastopu Podkrajskih fantov peljala prijetno prireditev tudi skozi slovesno podelitev šopka, spominske diplome, darila in poročnega fotografiranja. Ob tem so sodelovali tako vsi trije župani, vodstvo ŠPZDU ter predstavniki društev upokojencev. Ob »poročnem« kosilu, imenitni zabavi in za zaključek še veliki skupinski fotografiji, so nekateri med udeleženci orošenih oči povedali, da jim na pravi poroki pred desetletji ni bilo tako lepo »postlano«, da so srečni in hvaležni prirediteljem, ki so jim podarili ta najlepši dan njihovega žlahtnega skupnega staranja. Zaključno »ohcet« pa so odigrale legendarne Vesele babice z Zdravkom izpod Gore Oljke.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

GORENJSKA

Tržiški upokojenci in novosti v prometu

Promet je nedvomno dejavnost, ki je zadnja leta doživela zelo veliko sprememb in novosti v predpisih in tudi pri gradnji cest. Pojavile so se različne rešitve, ki jih pred leti

Za aktivne in odgovorne udeležence v prometu je vsaka novost dobrodošla

nismo poznali. Starejši vozniki smo opravljali izpite v razmerah, ki so bile aktualne v tedanjih časih.

Ker pa smo še vedno udeleženci v prometu, je prišlo do različnih pobud, da bi se natančneje seznanjali s spremembami v predpisih in na cestah. V DU Tržič so zato v letu 2016 začeli sodelovati z Združenjem šoferjev in avtomehnikov (ZŠAM) Tržič in pripravljati prometne vsebine za člane in vse ostale zainteresirane. Že v januarju 2017 so skupaj izdali zloženko z novimi prometnimi znaki in cestnimi oznakami. Uskladili so delovne programe obeh društev in v tem letu izvedli štiri predavanja v spomladanskem času. Teme predavanj so bile:

- spremembe prometnih predpisov,
- krožišča in vožnja po avtocesti,
- pešci in kolesarji,
- kolesarji v prometu.

Jeseni so odšli na poligon varne vožnje v Ljubečno pri Celju. Tam so poslušali predavanje o novostih in se popeljali po poligonu s svojimi avtomobili pod budnim očesom inštruktorjev. Na zaključku so dobili tudi pisna potrdila o opravljeni testni vožnji za starejše voznike. Vsi udeleženci so bili zelo zadovoljni z dejavnostjo, zato so proti koncu leta načrtovali nadaljnjo sodelovanje tudi za leto 2018. Predvideli so dve predavanji in dva obiska poligona v Ljubljani; enega za tiste, ki bi tja odšli prvič, drugega pa za tiste, ki so tam že bili. Vse to je načrtovano za letošnjo jesen. V okviru seznanjanja z novostmi v prometnih predpisih so najprej načrtovali klasična predavanja, ki pa so bila slabo obiskana. Zato so v sodelovanju z Agencijo za varnost v cestnem prometu (AVP) v mesecu maju organizirali posebno izobraževanje pod naslovom *Sožitje*. Za prometne teme so člani pokazali zelo veliko zanimanja, zato bo ta dejavnost aktualna tudi naprej. Poiskali bodo različne oblike srečanj, predavanj in delavnic, da bo predstavitev zanimiva, kakovostna in prilagojena njihovim potrebam.

Nuša Hafner, foto Janez Planinc

V DU Preddvor so zelo dejavni

Člani DU Preddvor so zelo dejavni, delujejo pa večinoma znotraj sekcij oz. skupin. Pohodniška skupina pod vodstvom vodnika Janeza Planinca je aktivna vse leto, vsakih 14 dni se povzpnejo na kakšno vzpetino, če jim tega, seveda, ne prepreči slabo vreme. V januarju so šli do cerkve Sv. Miklavža nad Mačami, obiskali so tudi Sončno vas, ki se nahaja med Potočami in Kokro, pa Štefanjo goro in Blejsko kočjo, organizirali pa so tudi zimski pohod v Tamar. V marcu jim vreme ni bilo naklonjeno, zato so se odločili za nižinski pohod iz Preddvora do Luž preko Visokega, v aprilu so obiskali povodje Peračice, v maju pa so se odpeljali z vlakom na Dolenjsko in obiskali Polževo. Bili so tudi na Brezjah, nekaj njihovih članov

se je podalo na Španov vrh na ogled narcis, omembe vreden pa je tudi pohod po novi trasirani poti iz Nemilj do Jamnika. Škoda le, da je deževalo, ampak to jih ni ustavilo, saj so imeli dežnike s seboj. Prvega junija so se udeležili regijskega srečanja pohodnikov gorenjskih DU, ki je bilo letos v Šenčurju. V naslednjih dneh in tednih so se podali na Osolnik, obiskali so dolino Voje, v začetku julija pa organizirali pohod po soteski Čepa z izhodiščem na avstrijski strani Ljubelja. Do konca leta jih seveda čaka še kar nekaj zanimivih pohodov, ki se jih člani, običajno jih je od 12 do 20, že vnaprej veselijo.

Kolesarska sezona se je v DU Preddvor letos začela 18. aprila in se bo končala v mesecu oktobru, dobijo pa se vsako sredo. Sekcijo vodi Milan Tavčar. Na prvo vožnjo so se podali do Planinskega doma Komenda, odpravili so se tudi v Podbrezje, v Dragočajno, pa do Škofje Loke. Kolesarili so tudi proti Jezerskem, nekateri le do Kanonirja, bolj vztrajni pa do Planšarskega jezera na Zgornjem Jezerskem. 8 kolesarjev se je udeležilo regijskega srečanja kolesarjev, članov gorenjskih društev upokojencev, katerega organizacijo je PZDU Gorenjske letos zaupala DU Radovljica. Prekolesarili so tudi pot do Vodice in Komende ter uživali na pikniku, ki jim ga je v Kokri pripravil njihov kolesar Janez Sluga. Do konca leta imajo pripravljenih še kar nekaj zanimivih etap. Med drugim se bodo podali tudi v Planico in slovensko Istro. Vsake etape kolesarjenja se udeleži od 10 do 15 članov, vsakič pa prevozijo od 40 do 50 km.

V DU Preddvor deluje tudi ŽPZ »Josipine Turnograjske«, ki ga vodi pevovodka Mimi Roblek, na citrah pa jih spremlja Francka Šavs. Pevke, v zboru jih je 14, si vsekakor zaslužijo podrobnejšo predstavitev v eni od prihodnjih števil naše revije.

Članice skupine *Gelike*, ki ustvarjajo različna ročna dela, se redno srečujejo enkrat tedensko od oktobra do aprila. Vsako leto med drugim pripravijo copatke za novorojenčke, rojene v občini Preddvor, in jih izročijo županu, ta pa poskrbi, da copatki pridejo do pravih nožic.

Izletov, ki so pri večini DU med najbolj obiskanimi dogodki, samostojno ne organizirajo, saj jih je premalo, da bi napolnili cel avtobus. Ker pa tudi radi potujejo in spoznavajo nove kraje, so združili moči z Društvom upokojencev Šenčur, tako da izlete organizirajo skupaj z njimi.

Sodelujejo pa tudi z *Medgeneracijskim centrom iz Kranja*. Znotraj tega povezovanja organizirajo razna predavanja, v Preddvoru imajo *umovadbo*, na Zgornji Beli pa *tombolo* in *telovadbo*. Skratka, poučno in zanimivo dogajanje.

Slavica Bučan, foto Janez Planinc

Udeleženci pohoda na planini Zajavornik

Športne igre PZDU Dolenjske in Bele krajine

Pri Pokrajinski Zvezi Društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine so zaključili z 43. Športnimi igrami PZDU Dolenjske in Bele krajine. Na njih je sodelovalo 30 športnih ekip, od skupno 36 društev PZDU. Tekmovali so v devetih športnih disciplinah: kegljanju, streljanju z zračno puško, pikadu, šahu, balinanju, orientacijskem pohodništvu, petanki, športnem ribolovu in kegljanju na vrvici.

Skoraj 1000 športnikov (973) se je pomerilo med seboj za najboljše rezultate. Igre so družno pripravila naslednja Društva upokojencev: Črnomelj, Trebnje, Semič, Škocjan, Mirna, Sodražica, Kočevje, Podgorje - Stopiče, Mali Slatnik, Novo mesto in Dolenjske Toplice. Vsi organizatorji so opravili svojo nalogo vzorno, poskrbeli pa so tudi za dodaten vnos energije po hudih

Po osvojenih medaljah in bučnem spodbujanju lokalnih favoritov, pa so stopili pred fotografski objektiv

naporih. (Beri hrano in pijačo. Op.p.) Moto upokojen in upokojencev je druženje, sodelovanje, spoštovanje, ter navezovanje novih prijateljskih vezi med društvi in posamezniki in krepitev obstoječih, še vedno pa je v ospredju Olimpijski rek, » **Citius, Altius, Fortius**«, kar na dolenjskem prevajajo kot hitreje, višje močnejše. Najboljša ženska ekipa je postala ekipa DU Črnomelj pred Mirno in Kočevjem, med moškimi pa

DU Novo mesto pred Mirno in Črnomljem. Skupno (v obeh kategorijah) je zmagovalec postala ekipa DU Mirna pred Črnomljem in Novim mestom. Vsem sodelujočim športnikom čestitamo za njihov trud in napor, priznanja najboljšim pa bodo podelili 4. avgusta na srečanju PZDU Dolenjske in Bele krajine, ki bo tokrat potekalo na Jasi v Dolenjskih Toplicah.

Besedilo in foto, Marija Golob

Najbolj športno DU na Celjskem

Pokal za najboljše društvo upokojencev v športnih panogah v Pokrajinski zvezi društev upokojencev Celje je

letos osvojilo DU Slovenske Konjice. Pokal bodo prejeli na zboru članov pokrajinske zveze.

Zmagovalci v kegljanju

Na letošnjih pokrajinskih športno-rekreativskih igrah je tekmovalo 31 moških in 25 ženskih ekip, skupno 1580 tekmovalcev. Tekmovali so v sedmih panogah: pikadu, kegljanju s kroglo na vrvici, steznem kegljanju, šahu, ribolovu, balinanju in streljanju. Pri vseh tekmovanjih je sodelovalo 31 društev upokojencev. Konjiški upokojenci so skupno dosegli 76 točk, drugo uvrščeno DU Andraž nad Polzelo 59 točk ter tretje uvrščeno, DU Žalec, 54 točk. Konjičani so se dobro odrezali v večini panog, prva mesta pa so osvojili v steznem kegljanju ter v balinanju (moški in ženski ekipi). Vse štiri zmagovalne ekipe se bodo septembra pomerile z zmagovalci drugih regij na državnih športnih igrah.

Besedilo in foto, MBP

Gorenjci so se pomerili v tenisu

V torek, 12. junija, so bile na teniških igriščih v Kranju in Zarici športne igre Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske v tenisu. Organizacijo je Pokrajinska zveza zaupala DU Kranj, kjer teniško sekcijo vodi Miro Stegnar. Nastopilo je 87 tekmovalcev, 68 moških in 19 žensk, iz osmih društev. Tekmovali so posamično in v dvojicah v različnih starostnih kategorijah.

Pri moških je prvo mesto osvojilo DU Kamnik, drugo mesto DU Tržič, tretje mesto pa DU Škofja Loka. Pri ženskah so najbolj blestele članice DU Kranj, takoj za njimi so se uvrstile dame iz DU Tržič, na tretje mesto pa članice DU Škofja Loka. Najboljše tri ekipe so dobile pokale, najboljši trije posamezniki v vsaki kategoriji pa medalje. Prehodni pokal PZDU Gorenjske je kot najboljše društvo po seštevkju ekipnih rezultatov prejelo DU Tržič. Zanimivo je, da sodnikov na tekmah ni bilo,

temveč so si tekmovalci sodili sami. Kljub temu ni bilo spornih dogodkov, nekaj malega nespornostov pa so z dobro voljo hitro rešili. Zaradi dežja, ki je tekmovalce prekinilo malce pred koncem zadnjih tekem, sta bila dva finalna boja končana z žrebom, s čimer so se udeleženci strinjali. To med drugim dokazuje srčnost tekmovalcev in pravi športni duh, ki ima prednost pred rezultatom, čeprav seveda tudi ta ni nepomemben. Tekmovalce, ki so se ob osmih zjutraj zbrali

Ko gre zares, gre pač zares

v Kranju, je v imenu organizatorjev pozdravil Marjan Mihelčič, podpredsednik DU Kranj, ki je po končanem tekmovanju udeležencem podelil tudi medalje in pokale. Prehodni pokal je DU Tržič podelil delegat PZDU Gorenjske Vojteh Kučina. Udeleženci športnih iger Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske v tenisu so se strinjali, da je DU Kranj dobro opravilo svojo vlogo. Še precej težja naloga pa društvo čaka v mesecu septembru, ko bo organiziralo državno prvenstvo v balinanju.

Slavica Bučan, foto DU Kranj

Športne igre J. Primorske PZDU

V Kopru so potekale 15. športne igre upokojencev Južne Primorske, ki se jih je udeležilo okrog 200 upokojencev iz desetih občin. Igre so potekale v že ustaljenih športnih panogah

in sicer v balinanju, kegljanju, pikadu za moške in ženske, v šahu, v streljanju za moške, v namiznem tenisu ter v igranju kart, trešeta in taroka ter v reševanju križank.

Zmago so tokrat slavili domačini iz Kopra, ki so sicer zbrali enako število točk kot večkratni zmagovalci Postojnčani, a so imeli boljše uvrstitve. Postojnčani kot večkratni zmagovalci so imeli kar nekaj pripomb. Prvič, da bi morale igre potekati med tednom, saj je bil tak tudi dogovor za omenjene igre, ker so praviloma sobote in nedelje rezervirane za ligaška tekmovanja in Postojnčani niso mogli poslati na igre najmočnejšo kegljaško žensko ekipo niti ne svojih najboljših kvartopircev, ker je bil A. Markič- letošnji državni prvak, na ekippnem tarok turnirju za državno prvenstvo. Zanimivo je tudi to, da organizatorji v mesecu dni niso poslali bilten iger. Zmagovalci, Koprčani, se bodo udeležili državnega prvenstva, ki bo potekalo v septembru.

Edvard Progar

Postojnčani na sedežu ŠD Epic po vrnitvi domov

Naslednji turnir v septembru

V hotelu Epic(enter) v Postojni se je v organizaciji ŠD Epic nadaljevalo klubsko prvenstvo v taroku. Na sporedu je bilo šesto in sedmo kolo.

V šestem je bil najboljši Bojan Humar iz Postojne pred Albinom Steglom, tretji pa je bil Srečko Likar iz Pivke.

Na sporedu je bil še sedmi krog. V tem

je nastopilo deset igralcev, prvič pa je slavil Henrik Semenič iz Vipave, ki je edini zmagal v obeh krogih. Letos so bili zmagovalci bolj ali manj že vnaprej znani. Humar je zmagal trikrat, Kraševc dvakrat, po eno zmago pa sta si prikartala Maraševc in Semenič. V sedmem krogu se je za Semeničem uvrstil Humar, za njim pa sta se zvrstila Markič in Stegel. Po končanem sedmem krogu vodi Humar s 33 točkami, sledi mu Kraševc iz Cerknice z 28 točkami, Markič s 25 in Stegel s 24 točkami. Zadnjega turnirja se je udeležil tudi vsestranski športnik iz Pivke Zmago Garbas, ki mu je vodja turnirja podaril knjižni almanah *Vse o športu*. Državno prvenstvo posameznikov je bilo z osmim krogom prekinjeno in se bo nadaljevalo septembra.

Edvard Progar, foto Atelje Digital

Alojz Markič velja za najboljšega klubskega tarokista. Pokal drži Edvard Progar st.

Srečni in varni na potovanjih bomo le dobro pripravljeni

Na potovanje se skrbno pripravljamo in živimo v pričakovanju tega

Da je eden izmed ciljev preživljanja časa upokojitve sožitje z družino, prijatelji in delo ter rekreacija v naravi, je stalnica pogostih priporočil stroke, zdravstva in socialne politike. Vse bolj tudi druženje v okviru različnih institucij, ki omogočajo vse to, saj človek, ki izpreže iz vsakodnevnega tempa zaposlitve, delovnih obremenitev ter skrbi za preživljanje, potrebuje stike z okolico, s svojimi najbližjimi ter z ustanovami organizirane družbe. Pomemben del je seznanjanje z dogodki, informiranost, doživljanje pristne kulture ter spoznavanje bližnje in daljne okolice, drugih kultur in lepote narave, ki so na dosegu v okviru možnosti posameznika.

Za vsak primer si uredimo zanesljivo zavarovanje

V predhodnem razmišljanju smo svetovali, da za potovanja izbiramo zanesljive organizatorje, potovalne agencije in po možnosti organizirane skupine, ki jih vodijo znani in zanesljivi ljudje. Zaupanje na potovanjih je izjemnega pomena, saj se človek počuti varno, sproščeno in lahko v največji meri koristi njihove izkušnje, znanje jezika in poznavanje kultur. V primerih težav pa poskrbi za reševanje, pomoč in nudenje zdravstvene zaščite. Zato je med vsem

Na potovanjih je treba misliti tudi na primerna oblačila

drugim velikega pomena vedenje, kako je poskrbljeno za zavarovanje na potovanju, kaj omogoča in ali krije vse morebitne nastale stroške intenzivnega zdravljenja, izrednega bivanja in prevozov v zvezi s tem. V priprave na potovanje, izlete, pohodništvo in rekreacijo tako sodi tudi ta pomembna komponenta, ki jo ob zasebnih aranžmajih marsikdaj spregledamo.

Pred potovanjem se dobro poučimo o prehranskih navadah in možnostih diete

Ljudje starejši kot smo, bolj smo dovzetni za različne omejitve prehranjevanja z dieto, bolj smo občutljivi, zato naj bi v naprej poznali tudi kulinarčne posebnosti, oskrbo s potovalnimi obroki in ob večdnevni odsotnosti tudi vedeli za možnosti in posebnosti uživanja obrokov hrane. To je navsezadnje lahko del doživetja in izziv za spoznavanje različnosti in kulture prehranjevanja, kar je mnogim pomemben razlog za raziskovanje le-tega. Zato je pomembno pridobiti informacije tudi o tem ter o preskrbi potovalnih odmerkov malic in predvsem tudi napitkov iz lastne malhe. V svoji praksi ukvarjanja z varnostjo ljudi pri delu in na potovanjih, ko sem doživljal izzive organiziranja prevozov in potovanj ljudi, sem se soočal tudi z nepripravljenostjo ljudi v smislu osebne zaščite ter oblačil na potovanjih.

Ne le za modo, poskrbeti moramo za primerna sezonska in zaščitna oblačila

Dobri organizatorji in načrtovalci potovanj največkrat že v svojih konkretnih ponudbah zelo podrobno opisujejo razmere, kakršnim utegnejo biti izpostavljeni potniki. Starejši

Zelo pomembna za varnost in dobro počutje je izbira zanesljivega prevoznika (tisti, ki smo se peljali v snežnem metežu na Dan ZDUS v Izolo, vedo o čem govorim).

kot so udeleženci izletov, letovanj in obiskov drugih, oddaljenih krajev, tem bolj bi morali upoštevati vremenske spremembe, temu primerno pa tudi univerzalnost ali celo posebnost izbire oblačil in udobne obutve. Ker se iz sončnega vreme kaj hitro spremeni v nalive, mokra tla ipd. je pametno imeti pri sebi primerno opremo in nekaj rezervnih kosov oblačil za takšne primere. In vsak višinski izlet brez toplih oblačil se lahko hitro spremeni v razočaranje.

Shraniti spomine v duši in na fotografski kartici je lahko pomemben del potovanja

Na potovanjih smo veseli, če lahko za

spomin posnamemo fotografije, da kdaj obujemo doživetja in svojim najbližjim in prijateljem prikažemo čar teh podvigov in lepote ter drugačnost obiskanih krajev, mest in dežel. Zato priporočamo že precej pred tem oskrbo s kvalitetnim, ne nujno zelo dragim in profesionalnim, fotografskim aparatom, kamero ali pametnim telefonom. Slednji ponuja zares lepe možnosti za shranjevanje spominskih posnetkov, celo enostavno pošiljanje fotografij brez računalniške tehnike in takojšnje preverjanje ustreznosti fotografiranih motivov. In če že omenjamo univerzalnost moderne generacije telefonov, je v teh časih že skoraj neodgovorno, da bi se odpravljali na po-

tovanja brez telefona za nujne primere, telefonskega stika z vodnikom, recepcijo nastanitve ali kom od sopotnikov. Zelo pogostokrat koga zaradi nakupov in radovednosti na ogledih znamenitosti zanese in izgubi občutek za čas, skupina pa ga mora čakati, celo iskati, nemalokdaj tudi s pomočjo policistov. A vse to nas ne sme zadrževati le doma, če ljudje le imamo načrtovane prihranke za potovanja po lastni izbiri, strokovne ekskurzije in nastanitve v novih, zanimivih okoljih. Le tako spoznavamo, da star rek, »**povsod je lepo, doma pa najlepše**«, še vedno drži.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

V Gorici pri Radovljici vabi Adventure Mini Golf - Panorama

»... Nazadnje mu je ostalo polno prgišče lepote, razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih gorov do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev...« je zapisal Ivan Cankar v Kurentu. Slovenija je res čudovita dežela. Dežela priostrenih vrhov, obsežnih gozdov ter številnih oblik voda ter prekrasnih koticov, v katerih se skriva neizmerna naravna in kulturna dediščina. To je izjemno bogastvo – številne lepote od Bleda preko Postojne do Portoroža in marsikaj vmes so znane skorajda celemu svetu. So pa tudi manj poznani, manj spoštovani, manj oblegani, pa zato nič manj lepi predeli, ki jih je prav tako vredno obiskati. Eden takšnih je Gorica pri Radovljici.

V vasi sta bila včasih dva plemiška dvora. Že leta 1336 se omenja dvorec, ki sta ga imela Hugo Toschawer in njegova žena Alhajta. Tega leta je ta dvorec kot zamjenjava pripadel Wulfingu iz Podvina. Leta 1394 je bil v listini omenjen Janez iz Zgoše, ki je ženi Vendelini zapisal dvor na Gorici. Danes je kraj znan predvsem po Adventure Mini Golfu Panorama. Gre za enega redkih mini golf igrišč v Sloveniji, ki omogoča igranje na izredno kakovostni imitaciji naravne trave. Za razliko od betonskih igrišč je občutek naravnejši, predvsem pa bolj pomirjujoč. Gre za prekrasno kombinacijo narave, okolja, športa in avanture. Praktično v gozdu lahko doživite

čudovito izkušnjo igranja na travi, ki se zelo približa naravni. Če imate radi lep razgled, senco v objemu bukovega gozda, vonj po smrekah ter petje ptic, potem je to pravi kraj za vas. Lahko se boste preizkusili v igranju mini golfa ali pa ob kavi, osvežitni pijači, ali kakšni kulinarčni dobroti uživali na panoramski terasi, obdani z naravo, s pogledom na travnike, gozdove in vršace v daljavi – vidi se vse do Julijskih Alp, iz katerih se ponosno dviga Triglav. Če bi radi kdaj pa kdaj pobegnili iz sivega vsakdana v prekrasno naravo, ali pa zgolj kak dan preživeli malce drugače, potem je Adven-

ture Mini Golf Panorama pri Radovljici dobra izbira. Čudovita okolica in zelo lepo urejeno mini golf igrišče, primerno prav za vse generacije, še posebej za mlade družine ali pa babice in dedke, ki se tja lahko odpravijo skupaj z vnuki, za katere je še dodatno poskrbljeno. Otroci poleg igranja golfa lahko v tamkajšnjem zlatokopu iščejo zlato, se umetniško izražajo na velikih risalnih tablah, ali pa uživajo v krajšem zip - linu, ki je razpet v neposredni bližini lokala. Skratka, krasen izlet in čudovito doživetje za vse generacije.

Slavica Bučan, foto Vida Šuškovič

Nedavno sem v časopisu prebrala članek o starajočem se prebivalstvu na Japonskem. Več kot četrtina tamkajšnjih prebivalcev je starejših od 65 let. V domovih za starejše ob negovalnem osebju za varovance pogosto skrbijo roboti. Vodijo razgibalne vaje, pomagajo jim pri hranjenju, umivanju, opravljajo budistične in celo pogrebne obrede. Zmožni so se tudi pogovarjati, kar pride zelo prav pri dementnih oskrbovancih. Teh je zaradi podaljšane življenjske dobe vse več. Tudi v Sloveniji naj bi bil dementen že vsak dvajseti prebivalec. Težko verjamem, da bi bila pri nas zgoraj omenjena tehnološka pomoč pri ohranjanju telesa in duha sprejeta z navdušenjem, četudi nam kronično primanjkuje (poleg domov za ostarele) usposobljenih oseb in običajnih pomočnikov – prostovoljcev, ki bi starejšim pomagali pri skrbi zase in osnovnih opravilih na domu ali v institucionalni oskrbi.

Zato pa bi bilo toliko bolj nujno in za evropski način življenja in razmišljanja nedvomno bolj sprejemljivo, če bi tudi v Sloveniji prevzeli ali vsaj skušali prenesti nekaj v Evropi že uveljavljenih dobrih praks, ki starejši populaciji pomagajo bolj kakovostno preživljati jesen življenja. Obenem bi take

prakse pomenile dobrodošlo dopolnilo k sicer nujno potrebni pokojninski reformi. »Sožitje generacij« je španski projekt, v katerem starejši ljudje, živeči v (pre)velikih stanovanjih v univerzitetnih mestih, brezplačno nudijo sobo in souporabo drugih prostorov študentom, ki iščejo namestitve v kraju študija. Za protiuslugo jim študenti pomagajo v gospodinjstvu in drugih dogovorjenih dnevni opravilih. Druga ideja

pa prihaja iz Nemčije, kjer so v Berlinu in nekaterih drugih mestih ustanovili tako imenovane »medgeneracijske stavbe,« po eni strani prilagojene za bivanje starejših ljudi, po drugi pa mladih družin, ki pa ima skupne prostore za preživljanje prostega časa. Starejši pomagajo družinam pri varstvu otrok, šoloobveznim otrokom pomagajo pri domačih nalogah, skrbijo za zelenice in vrtiček ob stavbi ipd. Mlajši stanovalci te stavbe oz. družine pa starejše povabijo na večerjo, na nedeljski izlet, jih peljejo k zdravniku, ali jim pomagajo pri nakupih. Razumljivo je, da se ob takih projektih od obeh generacij sicer zahteva določena stopnja prilagodljivosti, vendar so izkušnje zelo dobre; tak način sodelovanja dviguje empatijo in močno pripomore k medgeneracijski solidarnosti. Prepričana sem, da bi v marsikaterem slovenskem mestu tak način sobivanja olajšal in polepšal življenje veliko ljudem. Omeniti velja, da je večina teh in podobnih praks financirana iz skladov Evropske unije, zato se verjetno lahko upravičeno vprašamo, ali v Sloveniji res znamo izkoriščati vse finančne vire, ki so nam na tem področju na voljo, in zakaj se ubadamo zgolj s finančno platjo oz. pokojninsko reformo, ki še zdaleč ni edina možna rešitev za izboljšanje položaja starejših oseb v Sloveniji.

Tanja Fajon, Evropska poslanka

Opel Kadett

Opel Kadett je bil nekoč mali družinski avtomobil, ki ga je nemška tovarna Opel proizvajala od 1937 do 1993, ko so ta avtomobil preimenovali v Astro.

Prvega Kadeta je decembra 1936 predstavil Oplov tehnični direktor Heinrich Nordhoff, ki je v desetletjih po drugi svetovni vojni postal znan po svoji vodilni vlogi pri družbi Volkswagen.

Kadett 1 - 1937

Opel ponudi nemškemu trgu majhen in nezahteven osebni avtomobil z dvoje vrati kot kabrio limuzino za ceno 2.100 mark. Oblika je močno spominjala na predhodnico Olympio. Motor z močjo 1.074 cm³ pa je razvil 23 KM (17 kW) pri 3.400 vrtljajih.

Prva generacija kadeta se nikakor ni mogla kosati s precej bolj priljubljeno predhodnico Olympio in danes bi lahko dejali, da je bil Kadet prve generacije precej zgrešena Oplova investicija. Seveda pa Opel po vojni ni opustil svojih želja, da evropskemu trgu ponudi mali družinski avtomobil, ki bi lahko postal uspešnica. No, vlogo »superzvezdnika« je dočkal Kadett 3. generacije, ki je s tovarniškega tekočega traku prvič zapeljal leta 1965 z imenom, **Kadett B**. Na mah je osvojil vse evropske ceste in tudi pri nas je postal eno od bolj prodajanih vozil. Ko je bil leta 1970 podpisan meddržavni sporazum med ZR Nemčijo in SFRJ, so nekatere Oplove modele

(seveda tudi Kadetta) začeli proizvajati tudi v Kikindi. Opel je osvojil tudi jugoslovanski trg!

To je bil čas meteorskega vzpona nemškega gospodarstva in čas gospodarske reforme v nekdanji državi. Kadet B je po obliki spominjal na prestižne ameriške limuzine, še najbolj pa na cestnega bojevnikar, *The Muscle Car, Forda - Mustanga »Shelbya«*. Kadet B je razvil skromnih 55 km in dosegel 135 km/h. Bil je edinstven in praktično brez konkurence. Do poletja 1973 je bilo izdelanih 2.691.300 primerkov Kadetta B, kar ga postavlja v sam vrh najuspešnejših Oplovih vozil v zgodovini.

Magični lik 1 (vodoravno in navpično)

1. Medgeneracijska koordinacija Slovenije, 2. Del dirke,
3. Kipar Zdenko, 4. Derivat opija, 5. Ameriški Božiček

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Magični lik 2

1. Seniorska koordinacija Slovenije, 2. Filozof iz Eleje,
3. Sodniki Ilirov, 4. Igralec Warren, 5. Krepak prijem

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Rešitev iz prejšnje številke:

1. lik vodoravno in navpično: 1. Samba, 2. April, 3. Mršav, 4. Biala, 5. Alvar
2. lik vodoravno in navpično: 1. Zrklo, 2. Rarog, 3. Krsto, 4. Lotar, 5. Ogori

Tokrat bomo trem izžrebancem podarili knjige z naslovom **Vse o športu** izpod peresa neutrudnega športnega delavca in funkcionarja **Edvarda Progarja, člana DU Postojna**. Knjige bomo poslali po pošti, vaše rešitve magičnih likov pa pričakujemo v našem uredništvu do vključno 1. septembra. Rešitve pošljite na naslov: **ZDUS, Uredništvo ZDUSplus, Kebetova 9, 1000 Ljubljana**

POMEMBNEJŠI DNEVI V AVGUSTU IN SEPTEMBRU 2018

9. avgust - Mednarodni dan avtohtonega prebivalstva

Z resolucijo 49/214 je 23. decembra 1994 Generalna skupščina na 9. avgust razglasila za mednarodni dan avtohtonega prebivalstva. S praznovanjem tega dne je mednarodni skupnosti dana možnost, da obnovi načela spoštovanja človekovih pravic in poskuša najti rešitve za odpravo težav avtohtonega prebivalstva.

12. avgust – Svetovni dan mladine

Generalna skupščina je 17. decembra 1999 potrdila predlog svetovne konference ministrov, ki so odgovorni za mlade, da se 12. avgust razglasi za svetovni dan mladine. Mladi, ki so polni energije in radovednosti, lahko pripomorejo k spremembi slabih družbenih odnosov in prekinejo krog nasilja ter diskriminacije, ki se prenaša iz generacije v generacijo.

19. avgust - Mednarodni dan humanitarnih dejavnosti

Generalna skupščina Združenih narodov je leta 2009 razglasila 19. avgust za mednarodni dan humanitarnih dejavnosti. Ta

dan opozarja na obvezo mednarodne skupnosti, da pomaga ranljivim, preslišanim in zapostavljenim ljudem po vsem svetu. Cilj mednarodnega dneva humanitarnih dejavnosti je postaviti potrebe ljudi v stiski v središče naše pozornosti in tudi poskrbeti, da zagotovo dobijo zaslužen pomoč.

23. avgust – Mednarodni dan spomina na trgovino s sužnji in njeno ukinitve

Vsako leto se 23. avgusta spominjamo ene največjih tragedij svetovni zgodovini: trgovine s sužnji. Za ta datum se je na svojem 29. zasedanju odločil izvršni odbor Organizacije ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO), saj se je prav na ta dan leta 1791 na Haitiju zgodila vstaja sužnjev. Omenjeni zgodovinski dogodek je močno vplival na nadaljnje dogodke, ki so vodili k odpravi suženjstva.

8. september - Mednarodni dan pismenosti

17. novembra je Organizacija ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) določila 8. september za mednarodni dan

pismenosti. Da bi dosegli univerzalno pismenost, je potrebno bolj učinkovito delo ob istočasni oživitvi politične volje, ki bi težila k ustrežnejšemu pristopu preprečevanja nepismenosti na lokalni, državni in mednarodni ravni.

15. september – Mednarodni dan demokracije

Z resolucijo 62/7 se je 8. novembra 2007 Generalna skupščina zavezala k spoštovanju 15. septembra kot mednarodnega dneva demokracije. Prav tako pa je spodbudila tudi regionalne in druge medvladne organizacije, da si med seboj ter s sistemom ZN izmenjajo izkušnje s področja promocije demokracije.

16. september – Mednarodni dan zaščite ozonske plasti

19. decembra je Generalna skupščina razglasila 16. september za mednarodni dan zaščite ozonske plasti, s katerim se

spominjamo leta 1987 podpisanega Montrealskega protokola o snoveh, ki uničujejo ozonsko plast.

21. september – Svetovni dan miru

Generalna skupščina je že leta 1981 določila, da se bo svetovni dan miru praznovalo na dan začetka njenega septembrskega zasedanja. Leta 2001 so s soglasjem vseh držav članic v generalni skupščini za svetovni dan miru določili 21. september. Ta dan kliče k 24 urni prekinitvi aktualnih oboroženih spopadov.

Zadnji teden v septembru – Mednarodni dan pomorstva

Mednarodna pomorska organizacija (IMO) vsako leto praznuje svetovni dan pomorstva. Točen datum je prepuščen posameznim vladam, ki ga navadno določijo v okviru zadnjega tedna septembra. Svetovni dan pomorstva opominja na pomembnost varne plovbe in pomorskega okolja.

Branka Roglič

Branka Roglič je žena, mama, babi, je pa tudi družbeno angažirana kot koordinatorka projekta Starejši za starejše za boljšo kakovost doma in od letošnjega leta še predsednica DU Hrastnik.

Upokojila se je pred osmimi leti. Zaposlena je bila pri Zavarovalnici Triglav v Hrastniku. Ker ima tri otroke, je lahko šla v tako imenovano »predčasno« in je upokojenka v najlepših letih. Prav zavarovalnica je bila kriva, da je postala prostovoljka. Spominja se srečanja s svojo stranko, z Joži Umek. Bil je začetek septembra. Po pozdravu in prijetnem klepetu Branka pove Jožici, da se je vrnila iz prvega dopusta kot upokojenka. Z veseljem in otroško radoživostjo je pripovedovala o Egiptu, ki ga je obiskala že šestič. Končno je prišla do besede tudi Joži. Kar naravnost ji je povedala, da ona ne namerava govoriti o dopustu, ampak išče koordinatorko programa *Starejši za starejše* in misli, da je ona prava ter jo prosi za soglasje, da to predlaga v društvu. Branki se še sanjalo ni, kakšno delo je to in bila je zmedena. Kaj pa je to? Pozneje jo je poklical še predsednik hrastniških upokojenec, ji predstavil delo in naloge in vzela si je čas za razmislek in spoznavanje dela. Z novim letom 2011 pa se je opogumila in postala koordinatorka. Zaveda se, da lepa beseda, lepo mesto najde. V vseh teh letih je potrkala in odprlo se ji je veliko vrat. Njeno sodelovanje je medgeneracijsko in s svojo pozitivno energijo je zmogla veliko. Branki je delo z ljudmi pisano na kožo, pa naj bodo to varovanci ali njeni prostovoljci. In kakšni so njeni hobiji, kje si napolni baterije? Rada je v naravi, rada ima rože, na vikendu v Gorah uživa in zdi se ji, da je v nebesih. Glasba jo pomirja, in če kdaj nastanejo kakršnekoli težave v življenju, se zjoče, da je nihče ne vidi. Potem stopi pogumno naprej; dobro utečeno ekipo prostovoljcev je zamenjala za člane upravnega odbora in za vse člane društva, saj je aprila postala njihova predsednica.

Besedilo in foto, Milena Dimec

Eko sklad ob 25-letnici delovanja vabi na razstavo v sprehajališču Tivoli

Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, v letu 2018 obeležuje 25-letnico delovanja. V javnosti je verjetno najbolj poznan po subvencijah za učinkovito rabo energije, saj že več kot četrto stoletja spodbuja naložbe v zeleno prihodnost ter ponuja nepovratne finančne spodbude, ugodne kredite in brezplačno svetovanje.

V tem obdobju je Eko sklad s finančnimi sredstvi podprl številne naložbe občanov, podjetij ter občin na področjih gradnje, energetske prenove, trajnostne mobilnosti, varstva voda, ravnanja z odpadki idr.

Ob tej priložnosti želi javnosti predstaviti nekaj primerov dobrih praks okoljskih

naložb, izvedenih s pomočjo spodbud Eko sklada. V ta namen vabi na ogled razstave, ki je nastala v sodelovanju z investitorji, Turizmom Ljubljana in arhitekturnim fotografom Miranom Kambičem. **Razstavo si lahko ogledate v Jakopičevem sprehajališču Tivoli od 5. junija do 4. avgusta 2018.**

Če želite z nami soustvarjati uspešne okoljske zgodbe lahko informacije o tem, katere naložbe Eko sklad spodbuja in kako spodbude pridobiti, poiščete na spletni strani www.ekosklad.si, brezplačne nasvete za izvedbo svoje naložbe pa v najbližji pisarni energetske svetovalnice ENSVET.

Starejši pešci varni v prometu tudi v letu 2018

Projekt sofinancira Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

**vozi mo
pametno**
AGENCIJA ZA VARNOST PROMETA

Najbrž se vam je že zgodilo, da ob poskusu prečkanja vozišča na prehodu za pešce brez semaforja niste bili prepričani, ali vam bo voznik osebnega avtomobila ustavil in ali jo boste lahko varno prečkali. Znano je, da je ranljivost pešcev kot udeležencev cestnega prometa visoka, po drugi strani pa so pešci še kako lahko povzročitelji prometnih nesreč.

ZDUS se pomembnosti varne udeležbe starejših oseb v prometu še kako zaveda. Starost je lahko dejavnik tveganja, saj zaradi naravnih procesov staranja upada življenjska moč, zmanjšujejo se psihofizične sposobnosti, poleg tega pa so pri posameznikih prisotne še marsikatero druge zdravstvene okoliščine, ki vplivajo na varnost starejših v prometu. Zato je pomembno, da se starejše poznajo, kako lahko sami prispevajo k lastni varnosti in k varni udeležbi v prometu. Ob koncu leta 2017 je ZDUS z Agencijo za varnost prometa podpisal dogovor o sodelovanju pri razvoju, načrtovanju in izvajanju preventivnih programov, projektov in aktivnosti za starejše udeležence cestnega prometa. Sodelovanje z Agencijo ni novost, saj ZDUS z njo že več let sodeluje v preventivnih tematskih akcijah, je pa dogovor konkretizacija dolgoletnega in bolj sistematičnega sodelovanja pri skrbi za starejše voznike, kolesarje, pešce in druge vrste udeležencev v prometu. Marca se je ZDUS javil na razpis Agencije za sofinanciranje projekta »Starejši pešci varni v prometu«, ki naj bi omogočil nadaljevanje zastavljene

nih aktivnosti iz leta 2017, in bil uspešen. Projekt »Starejši pešci varni v prometu« je namenjen ozaveščanju o pomembnosti varne udeležbe starejših pešcev v cestnem prometu. V sodelovanju s štirimi PZDU (Gorenjska, Pomurje, Dolenjska, Celjska) bomo pripravili delavnice za člane društev upokojencev, na katerih se bodo seznanili s priporočili, kako lahko sami prispevajo k boljši lastni varnosti, jim v praksi pokazali najbolj kritične točke za pešce v kraju delavnice, hkrati pa bo to priložnost, da člani sami opozorijo občinske Svete za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lastne potrebe, ki jih imajo kot starejši pešci. S projektom želi ZDUS dolgoročno prispevati k boljši in večji varnosti starejših pešcev v cestnem prometu, prispevati k organizirani preventivni dejavnosti in k večji stopnji zavedanja o pomembnosti lastnega prispevka k varni udeležbi v cestnem prometu, večati strpnosti do starejših pešcev kot udeležencev v cestnem prometu, prispevati k zmanjšanju števila prometnih nesreč, kjer so udeleženi ali povzročitelji starejši pešci ter spodbujati k vseživljenjskem učenju o prometni varnosti v tretjem življenjskem obdobju. Aktivnosti na ravni PZDU bomo izvajali oktobra in novembra. Računamo na odzivnost članstva in aktivno sodelovanje. V kolikor bo sodelovanje ob koncu leta uspešno, bomo leto 2019 posvetili podobnim preventivnim delavnicam za starejše kolesarje. Vozimo pametno!

Dijana Lukić

Komisija za kulturo ZDUS vabi na:

URICE POEZIJE - SREČANJE LITERATOV DRUŠTEV UPOKOJENCEV,

ki bo v sklopu 18. Festivala za tretje življenjsko obdobje
v sredo, 3. 10. ob 14.30 do 16.00 DVORANA M2 – Cankarjev dom

V letu 2017 vas je v društvih upokojencev po vsej Sloveniji kar 437 članov društvene dogodke v najrazličnejših oblikah obogatilo z literarno dejavnostjo. ZDUS si želi поблиže spoznati, kaj vse počnete na področju literarne dejavnosti v društvih, in Festival za tretje življenjsko obdobje je odlična priložnost za to.

Organiziramo srečanje literatov z naslovom »Urice poezije«, katerega osnovni namen je, da se literati iz posameznih PZDU spoznate med seboj in da se širši javnosti predstavite s svojimi deli. Želja je, da se zberete literati iz vseh Pokrajinskih zveze društev upokojencev. Srečanje bo vodila predsednica Komisije za kulturo ZDUS ga. **Marija Orešnik**. Literati, pisci pesmi, ki boste prišli iz vse Slovenije, boste predstavljali lastna dela, vsak bo imel možnost predstaviti dve pesmi. Srečanju namenjamo uro in pol ter upamo, da bomo vsi skupaj ustvarili prijetno ustvarjalno vzdušje za poslušalce. Vabimo k udeležbi. Pridite in predstavite svoja dela.

18. FESTIVAL ZA *tretje*
ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

POMEMBNO: Obvezna prijava udeležbe s kratko predstavitevijo! Zainteresirani prijavite udeležbo najkasneje do **21. septembra 2018** na dijana.lukic@zdus-zveza.si ali z navadno pošto na ZDUS, Kebetova 9, 1000 Ljubljana. Podatki, ki jih potrebujemo:

Ime in priimek literata

Član, katerega DU ste

Dve pesmi (z naslovom), s katerima se boste predstavili

Vaša osebna kratka predstavitev

Dodatne informacije dobite pri Dijani Lukič, dijana.lukic@zdus-zveza.si telefon 01/62 05 482 ali 051 656 532

Rok Ferengja

z gosti

Lepo je deliti

dobrodelni koncert
Rdečega križa Slovenije

v soboto,

15. septembra 2018, ob 20. uri

Gallusova dvorana Cankarjevega doma v Ljubljani

Način vstopa v dvorano *vstopnice*

PRIJAVNICA ZA LIKOVNO KOLONIJO V ROGAŠKI SLATINI 4. - 7. OKTOBER 2018

Likovna kolonija v Rogaški Slatini je kulturni projekt, ki ga šestič zapored organizira in izpelje Komisija za kulturo ZDUS v sodelovanju s hotelom Delfin, sofinancirata pa tudi ZPIZ in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti. Likovna kolonija bo potekala od četrтка, 04. 10. do nedelje, 07. 10. 2018 v VILI ANA v Rogaški Slatini.

Zainteresirane udeležence prosimo, da izpolnjeno prijavnico pošljejo na ZDUS, Kebetova 9, 1000 Ljubljana – s pripisom za Komisijo za kulturo ali posredujejo po e-pošti na dijana.lukic@zdus-zveza.si do vključno 21. septembra 2018. Prijave zbiramo do zapolnitev mest v Vili Ana (na voljo dvosobne in trisobne postelje za 28 oseb).

PROGRAM DELA in URNIK bodo izbrani udeleženci prejeli na domač naslov ali po e-pošti, ki jo bo navedel v prijavnici (spodaj), po preteku roka za prijavo.

Pogoji za udeležbo:

ZA ČLANE DU: Likovniki, ki so člani društev upokojencev, poravnajo **kotizacijo v višini 63,00 €**, ki zajema prenočišče z zajtrkom v Vili Ana, 3-dnevno turistično takso, ter sofinanciranje pogostitve ob odprtju razstave. Kotizacija se poravnava na recepciji Vile Ana. V kotizacijo niso zajeti stroški kosil in večerij v bližnjem gostišču Bohor.

Udeleženci likovniki, člani DU, ki ne boste bivali v Vili Ana, prispevate za stroške organizacije, mentorstva in pogostitve ob odprtju razstave kotizacijo v vrednosti **35,00 € (z DDV)**. V slednje niso zajeti stroški kosil in večerij. ZDUS vam bo za

storitev izstavil račun. Prijavite se s prijavnico in navedite, da ne boste stanovali v Vili Ana.

ZA NEČLANE DU in SPREMLJEVALCE: V kolikor likovniki, člani DU, ne bodo zapolnili predvidenih prostih mest v Vili Ana, se bivanje omogoči likovnikom, ki niso člani DU in **spremljevalcem** po rednem ceniku nočitev Vile Ana, tako da po 21. 9. pokličejo ali pišejo na navedene kontakte in preverijo razpoložljivost. Likovniki, ki niso člani DU, poleg redne cene nočitev v Vili Ana plačajo tudi kotizacijo v vrednosti **35,00 € (z DDV)**. V slednje niso zajeti stroški kosil in večerij. ZDUS vam bo za storitev izstavil račun. Prijavite se s prijavnico in navedite, da niste član društva upokojencev in da ne boste bivali v Vili Ana. Vsi udeleženci si potne stroške do Rogaške Slatine krijejo sami. Vsi udeleženi likovniki bodo od organizatorja prejeli en kos slikarskega platna v velikosti 50 x 70, nastala umetnina pa bo postala last ZDUS oz. hotela Delfin (Vile Ana). V Rogaški Slatini bo v Mali galeriji Kulturnega centra Rogaška Slatina organizirana razstava s kulturnim programom.

V primeru vprašanj se prosim obrnite na vodjo kolonije: Ema Tibaut, ema.tibaut@teleing.com ali 040/545 755 ali Dijana Lukić, strokovna sodelavka I dijana.lukic@zdus-zveza.si (01 62 05 482 ali 051 656 532).

Življenje se meri v doživetjih

Zavarovanje
sklenete brez
dodatnih vprašanj
o zdravstvenem
stanju.

Nezgodno
zavarovanje za
starejše

DEDI,
ŠE VELIKO STVARI
ME ~~MORAS~~ NAUČITI
JURE

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Sproščeno kamorkoli

Z ZAVAROVANJEM TUJINA.

Za sproščena potovanja sklenite zavarovanje za tujino z medicinsko asistenco. Sebi in svojim najbližjim boste zagotovili dodatno varnost v primeru zdravstvenih težav in kritje morebitnih stroškov zdravstvenih storitev, ki bi ob tem nastali.

☎ 080 20 60

VZAJEMNA